32KP
EMMA YANKUS BERNARD
3901 W.LEDBETTER
DALLAS,TEXAS 75233

LRKSA OFICIALUS ORGANAS
Leidžiamas kas du mėnesiai.
Prenumerata metams $2.00.
Redakcijos adresas:
71-73 So. Washington Street — (P. O. Box 32)
Wilkes-Barre, Pa. 18703 • Tel. 823-8876

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
Official Organ
Published Every Second Month
910 Willoughby Aveue, Brooklyn, N. Y. 11221
Tel.: GLenmore 2-2923

NO. 2 BALANDIS - APRIL, 1969 VOL. - METAI 52

PRIEŠSEIMINĖ VEIKLA

Kuopos raginamos išrinkti atstovus ir įrašyti naujų narių

Šių metų birželio 29-30, liepos 1 ir 2 dienomis Waterbury įvyksta 64-tasis nacionalinis LRKSA seimas.

Čia pat pirmam puslapy telpa waterburiečių sudaryto seimo priėmimo komiteto nuotrauka. Sąstate matome vietinių kp viršininkus, komiteto pirmininką komp. A. J. Aleksį ir vietinės Šv. Juozapo parapijos klebona kun. J. Vilčiauską.

Savo pranešime komitetas skelbia, kokią jis ruošia programą atstovų ir svečių priėmimui. Išrodo, kad tokia programa patenkins suvažiavusius atstovus, svečius ir jaunimą. Waterburiečiai išlaikydami įsigyvenusią tradiciją — priimti seimą iškilmingomis pamaldomis ir banketu, numato ir naujų priėmimo būdų, būtent, pramogą pritaikytą jaunimui ir įspūdingas iškilmes taip pavadintoj, specialiai įrengtoj, Šv. Žemėj, kuri yra replika tikrosios Šventosios Žemės Palestinoje. Waterburiečių įrengtoj Šventojoj Žemėj yra pavaizduotos šventovės ir istorinės vietos turinčios ryšio su Kristaus gyvenimu ir darbais.

Ko laukiama iš Susivienijimo kuopų?

Matant tokį rūpestingą Waterburiečių veikėjų pasiruošimą 64-jam seimui, turėtų sukrusti ir kuopos.

Visos kuopos turėtų išrinkti tiek atstovų, kiek remiantis konstitucija turi teisę išrinkti. Juo didesnis seimas, tuo susidaro didesnis gyvumas ir rimtesnis organizacijos reikalų apsvarstymas ir priimtų nutarimų reikšmingumas. Prisilaikant konstitucija nustatytos tvarkos, kuopos savo atstovus turi išrinkti ne vėliau 30 dienų prieš seimą ir išrinktų atstovų liudijimai turi pasiekti centro įstaigą nevėliau 15-ka dienų prieš seimą, kad centras turėtų galimybės patikrinti narystės stovį.

Kontribucijos atstovų išlaidoms

Kaip žinote, Katalikų Susivienijimas turi įsteigęs fondą kontribucijoms kuopų išrinktų atstovų išlaidoms. Centras gavęs išrinktų atstovų liudijimus išsiųs kuopoms priklausomas kontribucijas. Jei kartais išrinkti atstovai seime nedalyvautų, išrašyti čekiai turi būt sugražinti centro įstaigai. Kurios kuopos iš eilės per du seimus atstovų nesiunčia, tokių kuopų kontribucijos pervedamos į generalinį Lėšų fondą.

Tokios kontribucijos žymiai prisideda prie padengimo išlaidų surištų su atstovų dalyvavimu seime. Tokia parama irgi turėtų paskatinti visas kuopas išrinkti atstovus ir prisidėt prie seimo geresnio pasisekimo.

Vertėtų tinkamai įvertinti teikiamas lengvatas

Susivienijimo centras tik ką užbaigė darbą išsiunčiant nariams 7-tojo dividendo čekius. Prie čekių išmokėjimo prijungus skyrimą kontribucijų kuopų atstovų išlaidoms, susidaro tikrai puikus nariam patarnavimo vaizdas. Tadgi kuopos ir nariai iš savo pusės turėtų atsilyginti geru patarnavimu savo organizacijai. Iš tikrųjų, būtų gražu, jei iki seimo visos kuopos pasidarbuotų ir įrašytų naujų narių. Organizacijai didėjant nariais ir turtais ji būtų pajėgesnė išmokėti dar didesnius dividendus ir teikti kitus naudingus patarnavimus savo nariam.

Tad į darbą.

Tegu kuopų atstovai atvykdami į 64-jį seimą atsiveža ko šauniausius įrašytų naujų narių rekordus.

Kuo didžiausiu uolumu pasiruoškime seimui!

MŪSŲ SUSIVIENIJIMAS IŠMOKA NARIAMS 7-jį DIVIDENDĄ

Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje Direktorių Tarybos nutarimu, šių metų balandžio mėnesį išmokamas iš eilės septintasis dividendas — reguliaris ir ekstra.

Dividendus gauna nariai, kurių certifikatai yra išduoti prieš 1967 metų sausio 1 d. ir kurie buvo galėje 1968 m. lapkričio 30 d.

Pažymėtina, kad nedaugelis fraternalinių organizacijų moka savo nariams dividendus, o Katalikų Susivienijimas yra pirmoji lietuvių fraternalinė organizacija pradėjusi savo nariam dividendus mokėti.

Dividendų mokėjimą patikrina Susivienijimo tvirta finansinė padėtis.

Taipgi pažymėtina, kad Katalikų Susivienijimas jau pavertė tradicija Kalėdų švenčių proga mokėti pinigines dovanas nariams sulaukusiems 85 ir daugiau metų amžiaus. Praeitų Kalėdų švenčių proga tokios dovanos išmokėtos 106 nariams. Tas parodo, kiek yra sulaukusių gilios senatvės.

Beje, Katalikų Susivienijimas turi gražių nuopelnų ne tik savišalpos srityje. bet ir tautiniais ir kultūriniais atžvilgiais. Dar carinio režimo laikais Susivienijimas kovojo už lietuvių tautos teises protestais ir memorandumais; organizavo pirmąsias lietuvių mokyklas Amerikoje ir leido reikalingus vadovėlius. Aukomis rėmė Lietuvių švietimo įstaigas Amerikoje ir Lietuvoje. Ir šiais laikais Katalikų Susivienijimas nuoširdžiai remia Lietuvos išlaisvinimo akcją.

Dėl to lietuviams vertėtų pirmoje eilėje statyti Katalikų Susivienijimą jame apsidraudžiant ir čia apdraudžiant savo šeimų narius.

Visi Susivienijimo nariai, įvertindami teikiamas naudas ir privilegijas, prisidėkite prie savo organizacijos stiprinimo, ypatingai įrašant naujų narių.

Tokyo. Sekmadienį, kovo 3, Sovietų Rusijos ir Kinijos pasieny, Ussuri upės Damanskio saloje, įvyko ginkluotas rusų ir kiniečių susirėmimas. Iš abiejų pusių buvo užmuštų ir sušeistų. Maskva kaltina kinus, Pekinas kaltina rusus. Beje, toks susirėmimas jau ne pirmas ir greičiausiai ne paskutinis.

64-jo SEIMO PRIĖMIMO KOMITETO PRANEŠIMAS

Sėdi iš k. į d.: Ona Šmotienė, komiteto pirmininkas komp. Aleksandras J. Aleksis, Alvera Balanda, kun. kl. Jurgis Vilčiauskas, J. Bernetsky, Ona Barkauskienė ir Anna Bernetsky; stovi: Marcelė Andrikytė, J. Adams, Elzbieta Veturienė, V. Veturis ir Mary Kazlauskas.

LRKSA 64-tasis Seimas įvyks 1969 m. birželio 29-30, liepos 1-2, Waterbury, Conn.

Seimo sesijos vyks Holyday Inn patalpose.

Seimui priimti komitetą sudaro 11 ir 91 kuopų valdybų nariai ir kiti, vadovaujant kompozitoriui A. J. Aleksiui.

Komitetas planuoja tokią priėmimo tvarką:

Sekmadienį, birželio 29: 11:30 val. ryte iškilmingos pamaldos Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje; po pamaldų užkandis-lunch parapijos auditorijoje; grįžus į Holyday Inn, poilsis.

5 val. po pietų prie maudymosi tvenkinio (Swimming Pool) pramoga. Pradinių bei aukštesniųjų mokyklų jaunimas demonstruos savo gabumus,

Pirmadienį, birželio 30: sesijos Holyday Inn patalpose; poilsis; 7:30 valandą vakaro Šventosios Žemės (Holy Land) patalpose pamaldos, lietuviškas religinis giedojimas, patriotinis pamokslas; arbatėlė belankant Pine Hill artistinę kūrybą.

Antradienį, liepos 1: sesijos; šeštą val. vakaro banketas su muzikos bai dainų programa, kurią išpildys Šv. Juozapo parapijos choras bei svečiai artistai.

Trečiadienį, liepos 2, jeigu dar bus reikalas — sesijos ir atsisveikinimas su mielom atstovėm atstovais ir svečiais.

Seimo priėmimo reikalais prašome kreiptis: Mrs. Elizabeth Veturis, 67 Burr Street, Waterbury, Conn. 06708.

LRK SUSIVIENIJIMO 64-tasis SEIMAS

įvyks 1969 birželio 29, 30, liepos 1, 2, Waterbury

Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje seimai įvyksta kas treji metai. 63-is seimas buvo 1966 metais, tuo būdu 64-is įvyks šiemet — 1969 m.

Vykdant 1966 m. seimo nutarimą ir Direktorių tarybos bei seimo rengimo komiteto susitarimą bei laiko nustatymą, šiuo skelbiu, kad mūsų organizacijos 64-is seimas įvyks 1969 m. birželio 29-30 ir liepos 1 ir 2 dienomis, Holiday Inn, Waterbury, Conn. Seimas prasidės birželio 29 d. iškilmingomis pamaldomis Šv. Juozapo (lietuvių) parapijos bažnyčioje.

Atstovų rinkimų tvarka

Kuopos taipgi privalo pasirūpinti seimo atstovų išrinkimu, aprūpinimu jų atitinkamais įgaliojimais, kurių formos bei blankos centro bus išsiųstos visų kuopų sekretoriams.

Pagal LRKSA konstitucijos VI-to straipsnio, V-to skyriaus nurodymus, atstovai yra renkami šia tvarka:

(a) Kiekviena Susivienijimo kuopa turi teisę išrinkti vieną atstovą ir jo pavaduotoją nežiūrint jos suaugusių narių skaičiaus. Jei kuopoje yra daugiau kaip 25 suaugusių narių (jaunamečiai nariai neįskaitomi), apsidraudusių gyvybę, tai vienas atstovas ir jo pavaduotojas renkamas nuo kiekvieno 25 narių skaičiaus ir papildomai vienas atstovas bei jo pavaduotojas nuo likučio suaugusių narių, jei tas likutis nemažesnis kaip 15 narių.

(b) Atstovai ir jų pavaduotojai yra renkami reguliariame kuopos susirinkime ne vėliau kaip 30 dienų ir ne anksčiau kaip 90 dienų prieš seimą.

(c) Išrinktų atstovų įgaliojimo pažymėjimų du egzempliorius pasirašo kuopos pirmininkas ir sekretorius pridėdami kuopos antspaudą. Vienas įgaliojimo egzempliorius siunčiamas Susivienijimo centrui ne vėliau 15 dienų prieš seimą įregistruoti ir patikrinti atstovo narystės padėčiai. Kitas egzempliorius įteikiamas seimo atstovų įgaliojimų tikrinimo komisijai. Šį antrąjį įgaliojimo egzempliorių atstovai vežasi su savim į seimą. Panašiai elgiasi ir atstovų pavaduotojai. Ir jie privalo įsiregistruoti 15 dienų prieš seimą.

Kuopų valdybos, o ypač jų pirmininkai ir sekretoriai privalo žiūrėti, kad atstovų rinkimas būtų pravestas griežtai laikantis atitinkamų konstitucijos dėsnių ir kad jų įgaliojimai būtų laiku pristatyti į centro būstinę.

Neužmirškime, kad LRKSA yra ne vieno kito, bet visų mūsų narių organizacija, todėl visi privalome ja rūpintis ir jos gerovei darbuotis.

Turint galvoje, kad seimo atstovai gauna iš centro bent dalinį kelionės ir kitų išlaidų padengimą ir kad į šį seimą pagal 63-jo seimo nutarimą atstovai kuopose renkami nuo kiekvienų 25 narių, todėl tikimasi, kad būsimasis mūsų brangios organizacijos seimas bus gausus savo atstovais ir darbais.

LEONARDAS ŠIMUTIS,
LRKSA prezidentas

NAUJI LRKSA NARIAI

Šiomis dienomis Susiv. centro įstaiga įregistravo šiuos naujus narius:

45 kp., Chicago, Ill. —Vytas Norvilas; įrašė Andrius Povilaitis.

48 kp., Cicero, Ill. — Ona Nijolė Prackaila; įrašė Antanas Zailskas.

222 kp. Wilkes Barre, Pa. Timothy Mitchell (Juv.); įrašė Roseanne Walkavage.

246 kp., Greenfield, Mass.— ColinRichard Hanley (Juv.); įrašė Andrius V. Dedinas.

265 kp., Detroit, Mich., —Mary Anna Želvys; įrašė Matas Šimonis

33 kp., Chicago, Ill. — Alexandra S. Gražys (Juv.) ir Jon G. Gražys (Juv.); įrašė K. D. Rubinas.

48 kp., Cicero, Ill. —Gražina Babrauskienė.

Naujі JAV kardinolai: New Yorko Terrence J. Cooke, St. Louis John J. Carberry, Detroito John F. Dearden, Pittsburgho John J. Wright.

DWIGHT D. EISENHOWER MIRUS

Washington, D.C. Šių metų kovo 28, 12:25 P. M., mirė buvęs antrojo pasaulinio karo alijantų ginkluotų jėgų komandierius ir du terminu buvęs JAV-tybių prezidentas Dwight D. Eisenhower, sulaukęs 78 metų amžiaus. Paskutinius kelis metus velionis nuolat sirguliuodavo, o paskutiniais mėnesiais kai kada iš ligoninės išeidavo tik pasivaikščiot.

Po didelių iškilmių šostinėje Washingtone, jo palaikai buvo nugabenti ir iškilmingai palaidoti Abilene, Kansas, kur jis praleido savo jaunystę ir su ta vietove buvo surišti jo maloniausi gyvenimo atsiminimai. Palaidotas specialiai įrengtose Eisenhower knygyno patalpose.

Trumpais bruožais jo gyvenimas ir veikla taip išrodo:

Gimė 1890 metais spalių 14, Denison, Texas; 1915 metais birželio 12 užbaigė militarinę akademiją, West Point, N. Y.; 1916 metais liepos 1 vedė Mamie Geneva Doud iš Denver, Colo.; 1942 lapkričio 8 buvo paskirtas alijantų jėgų komandierium Šiaurinėj Afrikoj; 1943 metais gruodžio 31 paskirtas alijantų komandierium Europos frontuose; 1944 m. gruodžio 20 pakeltas armijos generolu; 1944 metais birželio 6 vadovavo įsiveržimui nacių užimton Europon; 1945 m. gegužės 7 priėmė nacinės Vokietijos pasidavimą; 1945 m. lapkričio 19 paskirtas JAV armijos generalinio štabo viršininku; 1948 m. gegužės 2 pasitraukė iš armijos; 1948 m. birželio 7 užėmė Columbia universiteto prezidento vietą; 1950 m. gruodžio 19 paskirtas NATO ginkluotų jėgų komandierium Europoje; 1952 m. liepos 11 Respublikonų konvencija pasirinko jį kandidatu JAV prezidento vieton; 1952 metais sausio 20 iškilmingai inauguruotas prezidentu; 1956 m. lapkričio 6 d. jis buvo perrinktas prezidento vieton antrąjam terminui; iškilmingoji inauguracija įvyko 1957 metais sausio 21.

1961 metais sausio 20 užbaigęs prezidentavimo terminą pasitraukė poilsin. Atydžiai sekdamas pasauliinius įvykius, jis suteikdavo naudingų patarimų kitiems užimantiems aukštas ir atsakomingas pareigas, ypatingai militariniuose reikaluose.

Velionis buvo populiarus ne tiktai amerikiečių tarpe, jis didelę pagarbą turėjo kitų demokratinių šalių žmonėse. Tą pagarbą ryškiai pavaizdavo daugelio valstybių vadovų dalyvavimas šermenyse ir laidotuvėse.

Iš artimiausių paliko žmoną Mamie, sūnų John Sheldon Doud, keturis anūkus ir du brolius.

Dwight David Eisenhower

35-ki NAUJI KARDINOLAI

Vatikano Miestas. Kovo 28 Popiežius Paulius VI papildė Kardinolų kolegiją 35-kiais naujais kardinolais. Kardinolų kolegiją dabar sudaro 134 nariai. Tai yra aukščiausias narių skaičius visoje Katalikų Bažnyčios istorijoje.

Tarp naujai pakeltų kardinolais yra keturi amerikiečiai, būtent: New Yorko arkivyskupas Terrence Cooke; John Wright, Pittsburgh, Pa.; John F. Dearden, Detroit, Mich.; ir John J. Carberry, St. Louis.

Dabar JAV turi net 10 kardinolų. Kiti anksčiau pakelti kardinolai yra šie: John Joseph Krol, Philadelphia, Pa.; John P. Cody, Chicago, Ill.; Louis O' Boyle, Washington, D. C.; James F. McIntyre, Los Angeles, Calif.; Richard J. Cushing, Boston, Mass.; Lawrence J. Shehan, Baltimore, Md.

Du nauji ir neišvardinti kardinolai gyvena už geležinės uždangos.

Naujų kardinolų konsistorija (įvesdinimas) įvyks balandžio 28 d. Šv. Petro bazilikoje, Romoje.

Kaip paprastai, daugiausia naujų kardinolų gavo Italija — 8, JAV — 4, Prancūzija — 3, Ispanija ir Brazilija po 2 ir keturiolika kitų tautų gavo po vieną.

Šiurpi lėktuvo katastrofa

Maracaibo, Venezuela. Kovo 16 tirštai apgyventam rajone nukrito ir ekspliodavo didžiulis VJASA DC9 lėktuvas.

Katastrofoj žuvo 71 keleivis, 10 įgulos tarnautojų ir 80 vietos gyventojų. Tarp žuvusių yra 46 amerikiečiai. Daugelio kūnai buvo taip sužaloti, kad sunku buvo atpažinti. Apie tūkstantis vietos gyventojų pasiliko be pastogių. Vieta, kurioje lėktuvas nukrito, išrodo išlyginta kai sporto žaidynių aikštė.

Autoritetai tyrinėja katastrofos priežastį.

Šį yra viena iš didžiausių katastrofų civilės aviacijos istorijoj žuvusių atžvilgiu.

— **Lietuvos Vyčių vadovybė** jau pasiruošia 56-tam metiniam seimui, kurs įvyks 1969 m. rugpiūčio 20-24 d.d. Newark, N. J.

DIREKTORIŲ TARYBOS SUSIRINKIMAS

Metinis ir priešseiminis LRKSA Direktorių Tarybos susirinkimas įvyks 1969 m. balandžio 24-25 d.d. Susiv. centro įstaigos patalpose 71-73 So. Washington str., Wilkes Barre, Pa.

Pirmoji sesija prasidės balandžio 24, 9:30 ryto.

Darbotvarkėje viršininkų, direktorių ir komisijų raportai, aktualių organizacijos reikalų apsvarstymas ir nuosprendžių padarymas.

Visi D. Tarybos nariai raginami dalyvauti šiame svarbiam susirinkime.

Leonardas Šimutis
LRKSA prezidentas

"GARSAS"
Published Every Second Month By
LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 • Tel. GLenmore 5-7281
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Editor — Matas Zujus
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703
Subscription $2.00 per year • Advertising Rates on Application
Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožiūra
Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant

SUTARČIŲ LAUŽYTOJAI

Paskutinėmis dienomis diplomatai ir spauda vėl daug kalba apie naujas sutartis su Sovietų Rusija. Tai daroma neatsižiūrint į kitų sutarčių sulaužymus. Juk Sovietų Rusija yra sulaužius kone visas sutartis sudarytas su kitomis tautomis.

Čia suminėsime bent svarbesnes.

1926 metais rugsėjo 28 Sovietų Rusija pasirašė nepuolimo sutartį su Lietuva, o 1940 metais birželio 15 Maskva pasiuntė raudonąją armiją okupuoti Lietuvą. To paties likimo susilaukė kaimyninės respublikos Latvija ir Estija. Su ta okupacija prasidėjo negirdėtas istorijoje lietuvių, latvių ir estų tautų naikinimas.

1928 m. sovietai pasirašė taip vadinamą Kellogg-Briand prieškarinį paktą, kurį 1939 ir 1940 metais begėdiškai sulaužė įsiveržiant į Lietuvą, Latviją, Estiją, Lenkiją ir Rumuniją.

1932 metais sausio 21 Sov. Rusija pasirašė nepuolimo sutartį su Suomija, o 1939 metais lapkričio 30 raudonoji armija įsiveržė Suomijon.

1934 metais gegužės 5 Sov. Rusija pasirašė nepuolimo sutartį su Lenkija, o 1939 metais rugsėjo 17 raudonoji armija įsiveržė Lenkijon ir Maskva pasidalino Lenkiją su naciais.

1945 metais vasario 11 Yaltoje Stalinas pasižadėjo Rooseveltui ir Churchillui, sumušus nacius, išlaisvintoms tautoms padėti išspręsti jų politines ir ekonomines problemas, o sumušus nacinę Vokietiją Sovietai pavergė Albaniją, Bulgariją, rytinę Vokietiją, Vengriją, Lenkiją ir Rumuniją primetant joms savo politinę ir ekonominę kontrolę.

1922 metais birželio 5 Maskva pasirašė draugiškumo sutartį su demokratine Čekoslovakija, 1943 metais gruodžio 12 draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartį padarė su čekų vyriausybe tremtyje. Tais laikais Čekoslovakijos prezidentas Edouardas Benešas net pasigyrė prezidentui Rooseveltui, kad "Jei Stalinas pats duoda savo žodį, tai juo gali pasitikėti". O 1948 metais vasario 25 Maskvos remiami komunistai padarė perversmą ir Čekoslovakiją pavertė Rusijos satelitu. Vakariečiams palankus užsienių reikalų ministeris Jan Masaryk, kaip tvirtinama, buvo išstumtas pro langą ir mirtinai užsimušė. Buvęs prezidentas Benešas mirė iš susigraužimo patikėjęs Stalinui, išdavęs savo tautą ir daug pakenkęs kitoms tautoms, ypač Yaltos konferencijoje.

Stalino politinė linija visuomet buvo kreiva ir kenksminga vakariečiams. Jis slaptomis sutartimis su Hitleriu padrasino jį pradėti antrąjį pasaulinį karą, o Hitleriui ir jo naciam atsisukus prieš Sovietus, vakariečiai, ypatingai JAV, teikė neapskaičiuojamą pagalbą pinigais ir ginklais. Už tai vakariečiai nesusilaukė nei ačiū nei išgrauš. Priešingai, Stalinas pasinaudojo vakariečių nuolaidumais ir pasiglemžė istorijoj negirdėtą grobį pavergdamas apie tuziną prieš karą buvusių laisvų ir nepriklausomų tautų.

Kiek geriau Stalino ir jo komunistų kėslus pramatė buvęs Anglijos premjeras Churchill. 1946 m. kovo 5 savo kalboje pasakytoje Fulton, Missouri, tarp ko kito ištarė istorinį sakinį, būtent: "Nuo Stettino Pabalty iki Trieste prie Adriatiko per Europos kontinentą nuleista geležinė uždanga."

Įsidėmėtina, kad kas ikšiol buvo apginta ir išgelbėta —atsiekta tik griežtu pasipriešinimu ir ginklo jėga. Šiuo būdu išgelbėta Graikija ir Turkija, Pietinė Koreja, kurios apgynimas pareikalavo didelių medžiaginiu ir žmonių aukų, ypatingai iš amerikiečių pusės. Tik griežtas pasipriešinimas sulaikė atominių ginklų gabenimą Kuboje; ikšiol apgintas vakarinis Berlynas nuo raudonųjų paglemžimo. Jei ne JAV pastangos ir militarinė pagalba, pietinis Vietnamas būtų atsidūres raudonųjų kontrolėje. Deja, pereitą rudenį, prezidento Johnsono vyriausybės patvarkymu buvo sustabdytas šiaurinio Vietnamo strateginių vietovių bombardavimas iš oro. Manyta, kad raudonieji bus sukalbamesni prie paliaubų ir taikos derybų stalo, vienok pasirodė, kad toks taikos sumetimais padarytas žygis tik suteikė progą raudoniesiems sustiprint savo jėgas ir pradėti stipresnius puolimus iš oro ir kitais būdais. Raudonieji be jokio atsižiūrėjimo puola pietinio Vietnamo miestus ir miestelius,žudo civilius gyventojus. Tų puolimų aukomis krinta daugiau ir daugiau amerikiečių ir jų alijantų. Amerikiečiams keliant protestus prieš tokį algesį raudonieji ciniškai aiškina, kad tokių puolimų sustabdymas nebuvo numatytas susitarimuose.

Tai dar naujas įrodymas, kad raudonųjų agresiją tegalima sustabdyti tik griežtu pasipriešinimu ir jėga.

DĖMESIUI NUKREIPTI

Penktadienį prieš vasario 16tąją Vilniuje Tiesa siūlė skaitytojams pavartyti kalendoriaus lapelius. Tikslas — nukreipti dėmesį į "svarbesnes" sukaktis, negu toji, apie kurią daugelis galėjo pamanyti... "Nereikalingoms" mintims nuvaryti, Tiesa rūpestingai priminė, kad **"Vasario 15 dieną** sukanka 20 metų, kaip prasidėjo Lietuvos KP (b) VI suvažiavimas. **Vasario 16 dieną — kita sukaktis:** prieš 15 metų prasidėjo Lietuvos Komunistų Partijos VIII suvažiavimas"... (Elta)

JUBILIEJINIS BALFO SEIMAS CHICAGOJE

Chicago, Il. Š. m. kovo 15 šv. Kryžiaus parapijos salėje įvyko jubiliejinis Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo seimas.

Per 25 metus Balfas sukėlė apie dešimt milionų dolerių nelaimingų lietuvių šalpai. Karo ir okupacijų pasekoje ir dabar Balfo šalpa yra labai reikalinga.

Jubiliejinio seimo vadovybę sudarė kun. Stasys Šantaras — pirmininkas, O. Zailskienė, S. Čerienė ir F. Eidimtas — vice pirmininkai; Pr. Masilionienė ir V. Baleišytė — sekretorės.

Seimas susilaukė daug sveikinimų gyvu žodžiu ir raštu. LKS vardu sveikino prezidentas Leonardas Šimutis, 'Garso' vardu — redaktorius Matas Zujus. Prie daugelio sveikinimų buvo prijungtos piniginės aukos.

Bendrai, seimo proga Balfas gavo apie 29,000 dol.

Seimas išklausė garbės pirmininko prel. dr. J.B. Končiaus, pirmininko kun. V. Martinkaus, fin. sekretorės Janinos Gerdvilienės, nacionalinio sekretorio Albino Dzirvono, iždininko Antano P. Seniko (iš kurio raporto paaiškėjo, kad Balfo iždė — bankinėse sąkaitose ir investavimuose yra 92,981.04 dol.), reikalų vedėjo kun. P. P. Geisčiūno ir kitų pareigūnų gyvu žodžiu ir raštu pateiktų raportų; priėmė eilę rezoliucijų ateities veiklos stiprinimui, išrinko naują direktoriatą.

Seimas pakėlė garbės nariais šiuos Balfo steigėjus ir veikėjus: prel. Igną Albavičių, prel. Joną Balkūną, Leonardą Šimutį, J. B. Laučką, gen. kons. dr. Petrą Daužvardį, Elzbietą Paukienę, Eleną Devenienę, dr. Pijų Grigaitį, Nadą Rastenį, dr. J. Tamošaitį, Stasį Gegužį, Veroniką Koliečienę, Mika Vaidilą, S. Čerienę Mulks, J. Bacevičių, Elzbietą Samienę, J. Tuinylą ir dr. J. Zimantą.

Paroda, banketas koncertas

Seimas buvo paįvairintas Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje surengta paroda, kurioje įdomiais ir įvairiais eksponatais pavaizduota Balfo veikla.

Vakare įvyko didžiulis banketas, kurį pradėjo seimo priėmimo komiteto pirmininkas Albinas Dzirvonas; programos vedėju buvo dr. K. Bobelis. Nuoširdžią kalbą pasakė kun. E. Abromaičio pristatytas kardinolas J. Cody; kiti kalbėtojai — gen. kons. dr. P. J. Daužvardis, kongresmanas Kluczynski, prel. Halbrook, teisėjas A.F. Wells, Illinois legislaturos atstovas Frank Savickas, Cliford Dahlin ir kun. V. Martinkus. Meninę programą išpildė muziko komp. Alfonso Mikulskio diriguojamas Čiurlionio ansamblis iš Clevelando.

Gauta ir bankete perskaityta JA V-tybių prezidento Nixono Balfui sveikimimo telegrama.

Seimo priėmimo komitetą sudarė šie balfininkai: Albinas Dzirvonas — pirmin., kun. F. Gureckas ir kun. Pr. Garšva — vicepirmininkai, V. Kasniūnas —sekr., kun. A. Trakis— iždin., J. Janušaitis — komiteto narys, Antanas Gintneris — Banketo reikalams, D. Bobelienė — koncerto reikalams, Algimantas Budreckas — informacijos reikalams, A. Baliūnas — parodos reikalams, Alg. Pužauskas — spaudos reikalams. Komitetui uoliai talkininkavo banketo rengimo komisija, kiti Balfo veikėjai ir rėmėjai.

Priėmimo komitetas šauniai pasidarbavo.

Sekmadienį, kovo 16, Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje buvo seiminės pamaldos katalikams, o Tėviškės bažnyčioj — evangelikams.

3 val. p.p. Marijos aukštesniosios mokyklos salėje įvyko Čiurlionio ansamblio koncertas su turininga lietuviškų dainų ir muzikos programa.

Nauja vadovybė

Seimo išrinktasis direktoriatas pirmam savo posėdy kovo 16 išrinko šio sąstato centro valdybą: kun. V. Martinkus —pirmin.; dr. E. Armonienė, St. Dzikas, Bronė Spūdienė ir dr. Ant. Škėrys — vicepirmininkai; Albinas Dzirvonas — sekret., Antanas Senikas —iždininkas, Juozas Bagdonas —finan. sekr.; čia pat išrinktos finansų ir stipendijų komisijos.

Revizijos komisijon seimas išrinko M. Klimą, V. Vaitiekūną ir A. Raventą.

KADA BUS GALAS RAUDONŲJŲ MELUI IR APGAULEI

Redaktoriaus Mato Zujaus kalba, pasakyta minint Vasario 16 iš WILK radijo stoties, Wilkes Barre, Pa.

1918 metais Vasario 16 Vilniuje buvo paskelbtas Lietuvos valstybės atkūrimo aktas.

Paskelbiant aktą, visa Lietuva dar buvo okupantų vokiečių kontrolėje. Bet, jau tų pačių metų lapkričio 11 vokiečiai pasidavė alijantams ir tą pačią dieną Vilniuje buvo sudarytas pirmasis Lietuvos ministerių kabinetas.

Prasidėjo intensyvus nepriklausomos valstybės atkūrimas. Jis buvo labai sunkus. Šalis buvo apiplėšta ir nualinta. Daug pastatų sudegintą, išgrobti gyvuliai, grūdai ir kitokis turtas. Tadgi materialiniai ištekliai buvo menki, ginklų maža, galingesnių užtarėjų ir rėmėjų irgi nedaug. O amžinieji Lietuvos priešai, tarp jų ir karą pralaimėję vokiečiai, raudonieji rusai ir jau suspėję šiek tiek atkiusti lenkai, tiesė savo kruvinus nagus užgrobti Lietuvos teritoriją ir vėl pavergti lietuvių tautą. Lietuvių pastangas ir kovą taipgi žymiai trukdė nulietuvėję miestų ir miestelių gyventojai, kurių daugumą sudarė žydai ir lenkai.

Vakarų demokratijos nesiskubino su pripažinimu. Ir JAV-tybės tik 1922 metais liepos 28 galutinai pripažino Lietuvą de jure,tai yra suverene nepriklausoma valstybe. Pripažinimo dokumentą liepos 28 Lietuvos vyriausybei įteikė JAV konsulas Clemen C. Edwards. Čia pat kalbančiam tą dieną teko būti Kaune ir savo akimis matyti nepaprasto džiaugsmo ir pakilusių vilčių manifestaciją. JAV pavyzdžiu pasekė ir kitos demokratinės valstybės.

Lietuvos žūtbūtinėje kovoje už laisvę ir neprklausomybę daug prisidėjo Amerikos lietuviai, ypač materialine pagalba —aukomis, pirkimu bonų ir politine akcija veikiant Washingtono vyriausybę paskubint Lietuvos pripažinimą.

Dėja, netrukus jau sueis 28 metai, kaip Lietuva vėl tempia svetimą dar žiauresnį jungą, negu ji vilko carinio režimo laikais. Raudonieji okupantai žiauriausiais būdais sunaikino žymią dalį tautos, betgi tuo pačiu laiku jie stengėsi ir tebesistengia įtikinti pasaulį, kad lietuviai patys prisijungė prie Sovietų Sąjungos. Raudonieji deda visas pastangas sudaryti įspūdį, kad jie atnešė lietuvių tautai išlaisvinimą ir visokeriopą gerovę. Jie siunčia Amerikon ir į kitas šalis savo išdresiruotus agentus, kurių uždavinys apdumti akis, kad kiti nematytų ir nežinotų tikrovės. Paskutiniais laikais, prisidengiant kultūrinių mainų skraiste, Amerikon vyksta pavieniai ir grupės Sovietų režimo garbintojų. Jie zuja po lietuvių kolonijas, stengiasi sueit į kontaktą su lietuvių veikėjais ir masėm. Jie stengiasi sumažinti opziciją raudonajam okupantui. Tie visi Maskvos paslai, kaip kokios papūgos, kalba vienodu liežuviu, kad ten viskas gerai, kad ten žmonės turi politinę, religinių ir kitokias laisves.

Kada gi Maskva ir jos pataikūnai prisipažins prie melo ir apgaulės. Jei Lietuvoje yra laisvė ir materialinė pažanga, tai kodėl okupantas neleidžia ten nuvažiuoti ir susipažinti su tikrove. Kodėl jis leidžia tik patikimiems ir perkoštiems asmenims ten važiuoti. Kodėl dabar visi turi vykti tik per Maskvą ir grieštai prisilaikyti jos nustatytos tvarkos, tik Vilniui tegali susitikti su savo artimaisiais. Kodėl gi neleidžia į gimtuosius kaimus?... Ar dėl to, kad savo akimis nepamatytų tikrovės, nepatirtų savųjų baisių išgyvenimų, vargų ir ašarų.

Bendrai kalbant, ir šiemet Vasario 16 minime ne džiaugsmo, bet gedulo ženkle. O vis tik Lietuvos išlaisvinimo diena ateis. Anot tautos dainiaus Maironio: "Mainos rūbai margo svieto, silpnas kelias tvirtas griūva, nebijokim vargo kieto, juk be jo galingi pūva".

Dar rūsti Lietuvos padėtis šaukia mus į pagalbą, į vieningą kovą. Dar mūsų broliai ir sesės kenčia šlykštų išprievartavimą pavergtoj tėvynėj, tūkstančiai kenčia ištremti Sibiran katorginiuose darbuose, kalėjimuose ir koncentracijų lageriuose.

Dievas tesuteikia lietuvių tautai ištvermę sunkiuose išmėginimuose ir tepagreitina laisvės ir nepriklausomybės atgavimą.

Metinis Lietuvių Fondo atstovų suvažiavimas

Kovo 29 Chicagoje įvyko metinis Lietuvių Fondo atstovų suvažiavimas.

Iš pareigūnų raportų ir pranešimų paaiškėjo, kad fondas jau turi 2295 narius ir iki š.m. kovo 16 d. 567,967.00 dol. sutelkto kapitalo. Siekiama sutelkti visą milijoną dolerių.

1968 m. palūkanomis gauta 28,300.00 dol. pelno, kurs paskirstytas lietuvių kultūriniams reikalams. Iš viso fondas palūkanomis jau yra davęs 68, 000.00 pelno skiriamo lietuvių kultūrai stiprinti.

LRKSA yra Liet. Fondo narys; Susiv. direktorius dr. Vladas Simaitis buvo išrinktas suvažiavimo prezidiuman, jis taipgi išrinktas fondo tarybon.

Prez. Nixonas pas popiežių Paulių VI paskutinės kelionės metu

PRELATAS J. F. BALTUSEVIČIUS PATARĖJŲ TARYBOS NARYS

Prel. J. F. Baltusevičius

1969 metais kovo 25 Scrantų vyskupas J. Carroll McCormick padarė svarbius paskyrimus.

Į vyskupijos Patarėjų Tarybą paskirti trys nauji garbės prelatai, jų tarpe ilgametis LR KSA dvasios vadas, Wilkes Barre Švč. Trejybės parapijos klebonas prel. Jonas F. Baltusevičius. Tarybą sudaro dešimt narių. Tarybos nariai yra principiniai patarėjai visuose vyskupijos reikaluose.

Naujasis Tarybos narys prel. J. F. Baltusevičius yra gimęs 1907 metais kovo 20, Luzerne, Pa. Sūnus Petro ir Katrės Pilvelytės Baltusevičių. Užbaigęs vietines mokyklas, lankė Šv. Bonaventūro kolegiją, Katalikų universitetą Washingtone ir kunigų seminariją, St. Bonaventure, N. Y.

Kunigu įšventė vyskupas Thomas C. OReilly 1933 metais birželio 10 Šv. Petro katedroje, Scranton. Tų pačių metų rugsėjo 10 jis buvo paskirtas Scrantų Šv. Mykolo parapijos klebonu. Čia jis pakėlė parapiją iš skolų, pastatė bažnyčią, įsteigė parapinę mokyklą, kurioja mokytojauja Jėzaus Nukryžiuotojo seserys, ir atnaujino kleboniją.

1967 m. rugsėjo mėnesį paskirtas Wilkes Barre Šv. Trejybės parapijos klebonu, kur jau suspėjo atlikti daug naujų įrengimų ir pagerinimų (plačiau yra "Garso" 1968 metų gruodžio mėn. Nr. 6).

Nuo 1948 metų prel. yra vyskupijos Statybos komisijos sekretorius; nuo 1943 metų Elmhursto Šv. Marijos Villos dvasinis direktorius; Vyskupijos Švietimo Komisijos narys; jis yra buvęs Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininkas, ilgametis Amerikos Lietuvių Tarybos narys; LRKSA dvasios vado pareigas eina nuo 1944 metų seimo.

Prelatu Rt. Rev. titulu buvo Popiežiaus pakeltas 1959 metais birželio 18; iškilminga investitūra įvyko rugsėjo 13 Šv. Petro katedroje, Scranton.

Prel. J. F. Baltusevičiui linkime geriausių sėkmių svarbiose pareigose!

LIETUVOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS JAV-TYBIŲ SOSTINĖJE

Washington, D.C. Sostinėje gyvenantys lietuviai Lietuvos šventę pradėjo minėti sekmadienį, vasario 9. Tą dieną ryte St. Matthew's katedroje kun. Bernard Gerhardt atlaikė mišias ir pasakė inspiruojantį pamokslą. Lietuvės buvo pasirėdę tautiniuose kostiumuose. Didžiojo altoriaus šonuose buvo išstatytos JAV ir Lietuvos vėliavos. Daugelis ėjo prie komunijos. Pamaldos užbaigtos Lietuvos himnu.

Po pamaldų sekė pusryčiai Washington viešbuty, kur 1919 metais įvyko svarbus susirinkimas Lietuvos nepriklausomybės reikalais. Pusryčių metu kalbėjo senatorius Thomas J. Dodd iš Connecticut valstybės ir Lietuvos atstovas p. Juozas Kajeckas. Dainavo Elena Jurgėlaitė. Invokaciją ir benedikciją sukalbėjo prel. Petras Silvinskas - Apaštališkosios delegacijos sekretorius. Sveikino Latvijos ir Estijos atstovai. Rezoliuciją, kurią dalyviai priėmė perskaitė Juozas Žemaitis. Rezoliucijos kopijos pasiųstos JV prezidentui ir valstybės sekretoriui. Lietuvių Draugijos viceprezidento B. Paramsko sugestija, praeitais metais mirusių penkių narių atmintis pagerbta tylos minute. Programą gyvai pravedė Barbora Darlis. Užbaigta Lietuvos himnu.

Sekantį sekmadienį, vasario 16, Lietuvos legacijos rūmuose buvo priėmimas. Seimininkavo atstovas, Juozas Kajeckas ir žmona. Priėmime dalyvavo įžymūs vyriausybės, bažnyčios ir visuomenės veikėjai. Mes turėjome gilų pasididžiavimo jausmą būdami laisvos Lietuvos kampely JAV sostinėje, kadangi ši šalis Lietuvos okupacijos nepripažįsta ir Lietuvos atstovus laiko teisėtais jų tautos atstovais.

Vasario 18 Atstovų rūmuose ir Senate Lietuvos šventės proga pasakyta daug kalbų, kurios išspausdintos kongresiniam leidiny.

Bendrai, Lietuvos šventė paminėta atitinkamu rimtumu ir susikaupimu.

Louise Jurkus,reg. slaugė
Liet. draugijos sekretorė.

Chicago. Vasario 20 mirė įžymus muzikas Juozas Strolia. Velionis buvo gimęs 1897 m., liepos 11 Leliūnų valsčiuje, Utenos apskrity. Muzikos meną studijavo Kaune ir Klaipėdoje. Muzikinius dalykus dėstė Tauragės komercijos mokykloj ir Šiaulių mokytojų seminarijoj. Vėliau kaip muzikas darbavosi tremtyje — Vokietijoj, Brazilijoj ir JAV-tybėse.

Vasario 16 Lietuvos Pasiuntinybėje, iš k. į d.: Lietuvos Atstovas J. Kajeckas, šalia jo Dr. Al. Plateris ir p. O. Kajeckienė besikalbanti su Diplomatinio korpuso dekanu, Nikaraguos ambasadoriumi Dr. Guillermo S. Sacasa.

NEŠVARUS DOKUMENTAS IR JO PADARINIAI

Arti 30 metų atgal Europos dangus apsiniaukė žmonijos istorijoj žiauriausio ir nelaimingiausio karo debesimis.

Tirščiausi karo debesys tada pakilo iš Maskvos Kremliaus, kur 1939 metų rugpiūčio 23-čiąją naktį paslaptingai tarėsi pats Stalinas, jo "dešinioji ranka" Molotovas ir kiti anuometiniai aukštieji rusų bolševikijos vadai su Hitlerio patikėtiniais—Ribbentropu ir Schulenburgu.

Kiekvienam, kas buvo nors kiek patikėjęs Kramliaus diplomatų burkavimais apie taiką, ta naktis buvo apstulbinanti staigmena, nors daugumas tada nė nesuprato, nes ir nežinojo, koki tamsūs dalykai tos nakties tamsoj Kremliuje buvo sutarti.

Ir dabar rusiškos kompartijos vardo blizgintojai kala į galvas savo pavaldiniams istorijas, anot kurių ta partija ir jos vadai esą ir visada buvę tik karų stabdytojai ir taikos saugotojai.

O prieš 30 metų bolševikinės Rusijos vadai, rodos, kaip tik galėjo padėti sutramdyti Hitlerio ir jo vanagų įsigeidimą kariauti. Reikėjo tik, kad Maskva, drauge su Vakarų valstybėmis, būtų aiškiai pasipriešinusi tų vanagų kėslams.

Bet, Vakarų pakalbinti taip laikytis, Maskvos valdovai tuojau ėmė teirautis, — o kas mums už tai bus duota! Ir kai Vakarų valstybės nesiskubinc už taikos gelbėjimą mokėti Maskvai kitų tautų laisve ir nepriklausomybe, maskviniai tariami taikos gynėjai nesivaržydami spiovė į taiką ir pasisiūlė parduoti savo pagalbą Hitleriui, — pagalbą ne taikai išlaikyti, o karui pradėti.

Rugpiūčio 23 naktį iki paryčių rašyta sąskaita — slaptas protokolas savo turiniu jis toks nešvarus, kad komunistų istorikai gėdinasi apie jį net užsiminti. Jį slepia nuo lietuvių tautos, ypač nuo jaunimo, neturinčio iš kur tiesą sužinoti, ir vietoj to įtikinėja, kad tariamieji taikos saugotojai iš Kremliaus tik saugoję Lietuvą nuo hitlerininkų užpuolimo . . .

Todėl ypač lietuviams svarbu tą dokumentą dar ir dar kartą skaityti, atmintinai jį įsidėmėt, dabar ir ateity, per kartų kartas, kad lietuvių tauta niekad nepamirštų, kokios moralės verteivų valioje jai teko atsidurti pačiame dvidešimtojo amžiaus viduryje.

Žodis žodin to patamsinio dokumento turinys yra štai koks:

"Ryšium su nepuolimo pakto pasirašymu tarp Vokietijos reicho ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos kiekvienos abiejų šalių pasirašiusieji įgaliotiniai griežtai slaptuose pasikalbėjimuose aptarė savo įtakos sferų Rytų Europos sienos klausimą. Šie pasikalbėjimai privedė prie šių rezultatų:

1. Tuo atveju, jeigu srityse, priklausančiose Baltijos valstybėms (Suomijai, Estijai, Latvijai ir Lietuvai), įvyktų teritorinių bei politinių pertvarkymų, šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir SSSR interesu sferos siena. Tuo atžvilgiu abi šalys pripažįsta Lietuvos interesus Vilniaus krašte."

Įsidėmėtini žodžiai — "jeigu . . . įvyktų teritorinių bei politinių pertvarkymų". Ne apie pačių Baltijos valstybių persitvarkymus kalbėjo, o apie jų pertvarkymus. Baltijos valstybės tada nei nesirengė persitvarkyti, bet Molotovas jau tą naktį Ribbentropui su Schulenburgu pasipasakojo, kokių jis rengia joms "teritorinių bei politinių pertvarkymų": prijungti jas prie Rusijos ir įtaisyti jose savo valdžią bei santvarką.

"2. Tuo atveju, jeigu teritorinių bei politinių pasikeitimų įvyktų Lenkijos valstybei priklausančiose srityse, Vokietijos ir SSSR įtakos sferas skirs linija, einanti maždaug Narevo, Vyslos ir Sano upėmis.

Klausimas, ar abiejų šalių interesų požiūriu yra pageidaujama išlaikyti nepriklausomą Lenkijos valstybę ir kokios turėtų būti tos valstybės sienos, tegalės būti galutinai išspręstas tolimesnėj politinėj raidoj. Kiek vienu atveju abi vyriausybės šį klausimą spręs taikingo susitarimo keliu.

3. Dėl pietų-rytų Europos sovietinė šalis atkreipė dėmesį į savo interesus Besarabijoj. Vokiškoji šalis pareiškė savo visišką politinį nesidomėjimą tomis sritimis.

4. Abi šalys šį protokolą laikys visiškai slaptu.

Maskva, 1939 m. rugpiūčio 23 d.

Už Vokiečių reicho vyriausybę — von Ribbentrop. SSSR vyriausybės įgaliotinis V. Molotov."

Šio dokumento originalo nuotraukos saugomos Jungtinių Amerikos Valstybių Valstybės Departamento archyve, serija F 19, 182 ir 183 kadrai. Tekstas anglų kalba paskelbtas Valst. Departamento leidinyje "Nazi-Soviet Relations 1939-1941". 1948 metų laidoje, 78 puslapyje. (Elta)

Mirė prel. Ignas Valančiūnas

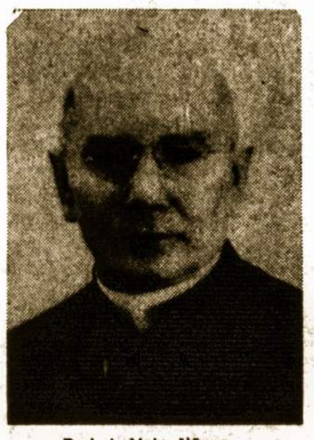

Prel. I. Valančiūnas

Newtown, Pa. Š.M. kovo 8 mirė ilgametis LRKSA narys ir nuoširdus organizacijos rėmėjas prelatas Ignas Valančiūnas sulaukęs 84 metų amžiaus.

Laidotuvės įvyko kovo 12 su iškilmingom pamaldom atlaikytom šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Philadelphia, Pa.

Velionis buvo gimęs 1885 kovo 4.

Išėjus kunigu seminariją buvo įšvęstas 1919 m. birželio 6 Philadelphijoj. 13 metų vikaravo liet. šv. Vincento parapijoj, Girardville, Pa., Philadelphijoj šv. Kazimiero parapijos klebono vietą užėmė 1933 m. 1959 m. pasitraukęs iš klebono pareigų apsigyveno šv. Kazimiero Seserų vedamoj senelių prieglaudoje, Newtown, Pa.

Velionis pasižymėjo dideliu uolumu kunigo klebono pareigose, rėmė katalikiškas ir bendrines patriotines liet. organizacijas ir įstaigas.

Teilsis jo vėlė Viešpaty!

Memphis, Tenn.—Kovo mėn. 10 James Earl Ray teisme prisipažino nužudęs negrų lyderį Dr. King. Teisėjas Preston Battle paskyrė 99 metus kalėjimo bausme. Teisme visa procedūra užsitęsė tik pusketvirtos valandos. Autoritetai dar ketina tyrinėti, ar nužudymą atliko vienas Ray, ar turėjęs sąmokslininkų.

Ligi š.m. kovo 20 d., imtinai — Congressional Record yra atspausdinta Vasario 16 Dienos proga padarytos16 Senatorių ir 57 Atstovų intervencijos apie Lietuvą JAV Kongrese.

PAGERBKIME TUOS, KURIE GYVENO IR MIRĖ DIEVUI IR TĖVYNEI.

Lietuvos Kankinių koplyčia Šv. Petro bazilikoje Romoje laukia kiekvieno lietuvio atsiliepiant savo auka. Laiko jau nedaug — atsiliepkite adresu:

Lithuanian Martyrs' Chapel Fund

2701 W. 68th Street Chicago, Ill. 60629

† Vysk. V. Brizgys, Komiteto vardu

PALIKIMAI IR TESTAMENTAI

Negana to, kad rusiškasis okupantas sutrypė pavergtoj Tėvynėj gyvenančio lietuvio nuosavybės teises, paskutiniu laiku jis vis įžūliau pradėjo kištis ir į laisvuose kraštuose sudaromų testamentų vykdymą. Suprantama, tai jis bando daryti, kai palikimai yra užrašomi giminėms ar draugams gyvenantiems už geležinės uždangos.

Kadangi Balfas yra jungtinė, visokių pažiūrų, srovių ir įsitikinimų bendromis jėgomis įkurta, šalpos ir pagalbos organizacija, todėl ir šiame reikale ji yra pasiruošusi visiems padėti.

Balfas turi tuo reikalu kelių patyrusių teisininkų iniciatyva sukurtą testamento pavyzdį. Šis testamento pavyzdys 1968 m. spalio mėn. buvo išsiuntinėtas visiems Balfo skyriams ir direktoriams. Pagal šį pavyzdį sudarytame testamente yra užblokuojami bet kokie okupanto įsikišimai ir užtrenkiamos durys jų pasamdytiems gizeliams.

Patirtis rodo, kad dauguma J. A. Valstybių advokatų (ne lietuvių) arba nežino visų okupanto suktybių ir visuotino žmogaus teisių paneigimo, arba iš viso net nė bendros nuovokos apie komunistinės okupacijos metodus neturi. Tokiu būdu jų sudaryti testamentai melų ir per prievartą išgautais įgaliojimais (power of Attorney) komunistų pasamdytų advokatų yra lengvai sulaužomi. O palikimas tokiu atveju vietoj dolerių yra išmokamas kapeikomis, arba tiesiog nueina į Maskvos bajorų kišenes.

Šiuo metu Balfas ir kitos lietuvių teises ginančios institucijos yra įveltos į teismus dėl blogais testamentais paremtų palikimų. Kai kur pasisekė dar šį tą išgelbėti. Bet daugeliu atveju tūkstančiai sunkiai uždirbtų ir ilgai taupytų dolerių nuėjo okupanto naudai vien dėl to, kad testamentai nebuvo gerai sudaryti.

Todėl praktiškas pasiūlymas visiems, kurie planuoja ką nors palikti savo artimiesiems gyvenantiems Lietuvoje, kreiptis į savo apylinkėje esančio Balfo skyriaus vadovybę ar Balfo direktorių, prašant testamento pavyzdžio. Tik po to kreiptis pas savo advokatą, kad remdamasis šiuo pavyzdžiu sudarytų testamentą.

Jei tačiau testamento sudarytojas turėtų tokių pageidavimų, kurie nėra pramatyti pavyzdy, tuomet prašome kreiptis tiesiai į Balfo centrą — 105 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 112211.

K.P.G.

Mišios už Lietuvą per televiziją

So. Boston, Mass. Šeimos šventėje, vasario 12, lietuvių Šv. Petro bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos, kurios buvo perduotos per spalvotą televiziją — WNAC TV 7, 8 ir 38.

Iškilmingas mišias laikė ir turiningą pamokslą pasakė Lietuvos Vyčių Naujos Anglijos apskrities dvasios vadas kun. Albinas F. Janiūnas. Pamokslininkas kalbėdamas apie šeimos vaidmenį plačiai palietė Lietuvos padėtį, jos kovas ir kančias už tikėjimą, tautos laisvę ir nepriklausomybę.

Ši programa buvo Naujos Anglijos Vyčių išprašyta per Bostono arkivyskupijos televizijos centrą ir perduota baigiant Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų sukakties minėjimą. Šv. Petro lietuvių parapijos choras, vadovaujant Jeronimui Kačinskui, per mišias sugiedojo keturias lietuviškas giesmes. Parodytas Lietuvos Marijos Šiluvos stebuklingas paveikslas.

Tai buvo pirmos mišios perduotos per spalvotą televiziją ir paaukotos už Lietuvą. Dalyvavo vyčių iš Bostono, Worcesterio, Brocktono, Lawrence, Cambridge, Port Washington, New York ir Newark. Garbė naujos Anglijos vyčiams už sumanumą ir pastangas turėti mišias per televiziją už Lietuvą.

Pamaldos girdėtos ir matytos ne tik Naujoje Anglijoje, bet ir Kanadoj ir kituose rajonuose. Gauta daug padėkos laiškų iš lietuvių ir kitataučių už pavaizdavimą katalikiškos Lietuvos ir jos dabartinės padėties.

K.A.J.

Amerikiečiai už Lietuvos laisvę

Išskirtinu būdu, Clevelando vyskupas, Clarence G. Issenmann prisiminė Lietuvos 50 m. jubiliejų ir jos pavergtuosius, paskelbdamas paskutinį 1968 m. sekmadienį — gruodžio 29 d. specialia maldos diena už kenčiančiąją bažnyčią. Pareiškimas buvo paskelbtas visose Clevelando diecezijos bažnyčiose per visas laikomas pamaldas.

Savo laiške, jo ekscelencija atkreipė visų tikinčiųjų dėmesį į Lietuvos nepriklausomybės praradimą — Sovietų Sąjungos okupaciją — bei jos religinį persekiojimą; pabrėždamas, kad Lietuvos ateitis — jos vaikai ir jaunimas daugiausiai šią dvasinę priespaudą kenčia. Jis todėl prašė visų tikinčiųjų pasimelsti už kenčiančiąją Lietuvą ir jos jaunimą, siūlydamas tam tikslui ir ypatingas apeigas.

Kiek plačiau, Lietuvos tragišką likimą vyskupas apibudino specialiu straipsniu Clevelando dieceziniame laikraštyje, "Universe Bulletin".

Panašūs vyskupų žygiai galėtų įvykt kasmet daugelyje lietuvių kolonijų, nebūtinai laukiant tik vienkartinių jubiliejų. Reikia tik susidomėjusių lietuvių, kurie rastų reikalo kreiptis į savo vyskupijas. Clevelande paskelbimas buvo gautas iniciatyva Jaunimo Žygio Už Tikėjimo Laisvę komiteto. Delegacijai pas vyskupą vadovavo Clevelando ALTO skyrius. Delegacijos sąstatą sudarė: pirm. R. Kudukis, kun. K. Žemaitis, Rimas Laniauskas ir Marija Gailiušytė.

Clevelando vyskupo Clarence Issenmann toks oficialus ir reikšmingas priminimas mūsų tautos likimo amerikiečių tarpe turėtų būt didelis lietuviam paskatinimas kovoje už Lietuvos laisvę.

M.G.

— **Vlado Mingėlos,** LRKSA 265 kuopos pirmininko ir Lietuvių Žurnalistų Sąjungos vicepirmininko adresas pasikeitė: senas buvo 33546 Clifton Dr., Warren, Mich. 48092; naujas: 33546 Clifton Drive, Sterling Hts., Mich. 48077 (permaina įvyko gyvenvietei gavus atskiro miesto teises). Turint reikalų kreipkitės nauju adresu.

— Vatikano žiniomis, Popiežius Paulius VI-sis liepos mėnesį vizituos Ugandą, Afrikoje, ir pašventins koplyčią pastatyta Kampoloje atminčiai 22 juodų kankinių žuvusių už tikėjimą. Ugandoje iš 7,700,000 gyventojų yra 2,800,000 katalikų.

Š. m. kovo 17 d. Latvijos Atstovo eiliniu kvietimu, New Yorke įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos Dipl. Atstovų JAV pasitarimas. Buvo aptarti einamieji reikalai ir pasikeista nuomonėmis ryšium su spaudoje minima viršūnių konferencija.

Veiksniai ruošia simpoziumą

Vlikas ir Lietuvos Laisvės komitetas, turėdami galvoje viešai ir neviešai pasireiškiančius nusistatymų nevienodumus Lietuvos laisvės ir laisvinimo klausimais, taip pat ir bendravimo su Lietuva principiniais ir taktiniais klausimais, sutarė bendrai organizuoti tais klausimais simpoziumą.

Tema: Dabartinė Lietuvos laisvės ir laisvinimo koncepcija ir bendravimo su Lietuva principiniai ir taktiniai klausimai.

Laikas: balandžio 26 d. 10-20 val. ir balandžio 27 d. 10-14 val.

Vieta: 29 West 57 th St., 9 Floor, New York City (ACEN patalpose).

Tvarka: Simpoziumas vyks dviem pamainom. Pirmoji svarstys dabartinę Lietuvos laisvės ir laisvinimo koncepciją, antroji — bendravimo su Lietuva klausimus. (Elta)

Varšuva. — Balandžio 2 netoli Krokuvos nukritus lėktuvui žuvo 51 asmuo. Lėktuvas buvo rusų išdirbystės.

Barroteran, Mexico. — Balandžio 1 anglies kasykloje įvykusi ekspliozija uždarė išėjimą 156 angliakasiams — visi žuvo.

Chester, Pa. — Balandžio 2 užrakytam automobily sudegė 4 vaikai. Tėvas ir motina buvo nuėję pas dantistą.

DIDYSIS MISIJŲ RĖMĖJAS

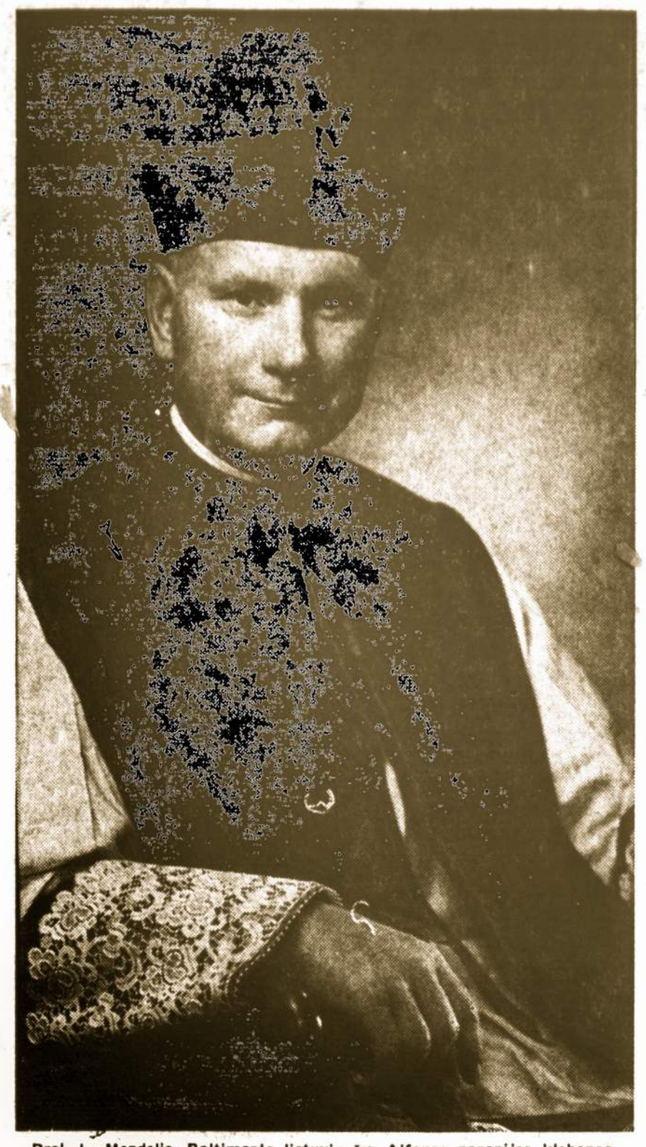

Prel. L. Mendelis, Baltimorės lietuvių šv. Alfonso parapijos klebonas

Baltimorės šv. Alfonso liet. parapijos klebonas prelatas Liudvikas J. Mendelis, praeitais metais atšventęs 70 metų amžiaus, 40 metų kunigystės ir 25 metų klebonavimo sukaktis, yra pasižymėjęs nepaprasta misijine veikla.

Apie tai rašo ne tik katalikų, bet ir kitokia spauda, jo veiklą pavaizduodama ne sausomis frazėmis, bet skaitlinėmis. Vien paskutinių 10 metų laikotarpy jis savo parapijoje misijų reikalams surinkęs virš miliono dolerių, o paskutiniu metu, remiantis Baltimorės savaitraščio "The Catholic Review" pranešimu, pasaulio raupsuotųjų globai surinkęs 25,000 dol.

Remdamas pasaulio katalikų labdaros veiklą, jis gausiai paremia lietuvių vienuolynus; jo vadovaujama šv. Alfonso parapija išsiskyrė iš visų kitų lietuvių parapijų aukų gausumu Lietuvių koplyčiai Washingtono Šv Marijos Šventovėje, o paskesniu laiku stipriai remia Lietuvos kankinių atminčiai koplyčios įrengimą Šv. Petro bazilikoje, Romoje.

Prelatas L. J. Mendelis yra gimęs 1898 m. balandžio mėn. 18 d. Šiauliuose. Į JAV-tybes kartu su tėvais atvyko 1910 m. Apsigyveno Inkerman, Pa. Tėvas dirbo anglies kasykloje, Kadangi šeima buvo didelė — 4 broliai ir 3 seserys, tai ir jaunametis Liudvikas dienomis dirbo prie kasyklų, o vakarais lankė mokyklą; vėliau jis dirbo valgių krautuvėje, dar vėliau jis buvo draudos kompanijos agentu. 1916 m. baigė Wharton mokyklos, Wilkes Barre, finansinį kursą, 1924 m. baigė Mount St. Mary's kolegiją, Emmitsburg, Md.; 1928 m. De Propaganda Fide universitete Romoje gavo teologijos daktaro laipsnį.

Kunigu buvo įšvęstas 1928 m. sausio 15 d. Prieš grįžtant Amerikon aplankė Lietuvą ir gimines. Grįžęs Amerikon pirmas iškilmingas Mišias atlaikė Wilkes Barre Švč. Trejybės bažnyčioje. Tų pačių metų rugpiūčio 31 užėmė asistento vietą Baltimorės šv. Alfonso parapijoj, o kun. J. Lietuvninkui mirus klebono vietą užėmė 1943 m. lapkričio 19.

Didžiajam misijinių darbų rėmėjui, tauriam lietuviui linkime ilgų ir darbingų metų!

Mirė adv. Stasys Gabaliauskas

Chicago, Ill. Š. m. vasario 10 Cleveland, Ohio, ligoninėj nuo širdies smūgių mirė adv. Stasys Gabaliauskas, 64 metų amžiaus.

Palaidotas vasario 15 iš Šv. Marijos Gimimo bažnyčios Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

Velionis buvo gimęs 1904 m. spalių 10 Letenių kaime, Tirkšlių parapijoj, Mažeikių apskrity. Užbaigęs Telšių gimnaziją, teisininko mokslą išėjo Kauno universitete.

Buvo veiklus pavasarininkas, ateitininkas ir krikščionis demokratas. Už aktyvią opoziciją tautininkų diktatoriškam režimui buvo dažnai tardomas ir kalinamas. Vyriausybei atėmus advokatavimo teises, S.G. vertėsi įvairiais verslais.

Į JAV-tybes su šeima atvyko 1940 m. rudenį. Atvykimą palengvino ta aplinkybė, kad žmona Adelė Rubliauskaitė-Gabaliauskienė buvo šioje šalyje gimusi. Ji yra pasižymėjusi veiklumu, buvusi L. Vyčių centro sekretorė.

Velionis lankė lietuvių kolonijas, sakė kalbas ir rinko aukas Kat. Federacijai. Redagavo "Lietuvių Žinios" leistas Clevelande, vėliau perkeltas į Pittsburgha. Vertėsi įvairiais verslais. Paskiausiais laikais, dėl pašlijusios sveikatos, buvo priverstas pasitraukti iš visuomeninės veiklos ir iš darbų.

Liūdesy paliko žmoną Adelę, sūnų Povilą, marčią ir anūkus.

Mirė Stasys Šimutis

Š. m. vasario mėn. 25 d. Tillsonburgo (Ontario Canada) ligoninėj nuo širdies smūgio mirė LRKSA prezidento Leonardo Šimučio brolis Stasys Šimutis, 69 metų amžiaus. Palaidotas vasario 28 iš Delhi, Ontario, lietuvių bažnyčios.

Velionis buvo gimęs 1900 m. Šerikų km., Šilalės parapijoj, Tauragės apskrity. Kanadoje jis keliolika metų ūkininkavo — augino tabaką. Pardavęs ūkį apsigyveno Tillsonburge.

Velionis buvo Klaipėdos krašto atvadavimo dalyvis ir Lietuvos kariuomenės savanoris.

Paliko žmoną Konstancią, dukrelę Pranę, brolį Petrą gyv. Toronte, brolį Leonardą—Susiv. prezidentą ir brolį Feliksą gyv. Lietuvoje.

1968 m. rudenį Lietuvoje mirė Leonardo Šimučio sesuo Juzė, kuri buvo šeimoje jauniausia — iš šešių brolių ir dviejų seserų.

Dėl brolio Stasio mirties prezidentui Leonardui Šimučiui reiškiame nuoširdžią užuojautą!

Marlborough's žodynas

LITHUANIAN SELF-TAUGHT PARUOŠTAS

M. Variakojytės Inkenienės

Knyga pritaikyta mokantiem angliškai ir norintiem mokytis lietuviškai. Apima rūpestingai parinktus žodžius posakius ir pašnekėsius su fonetiniu anglų kalbos ištarimu.

Kaina $1.25

Užsisakant kreipkitės į "Garso" administraciją:

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

KRIMINALIŠKI SOVIETŲ SĄJUNGOS NUSIKALTIMAI LIETUVOJE

Laisviems lietuviams įvairiomis progomis reiškiant protestą prieš Sovietų Sąjunga pavadintos Rusijos komunistinės valdžios įvykdytą Lietuvos okupaciją, — Lietuvoj tebelaikomą, nepaisant nei tarptautinės teisės, nei žmoniškumo dėsnių, kankinant Lietuvos žmones, juos rusinant, pavergiant lietuvių tautą fiziškai ir dvasiškai bei išnaudojant kraštą ūkiškai — ypač pabrėžtini šie nusikaltimai:

1) Okupantas ištrėmė iš Lietuvos į Sibirą ir kitų atšiaurių Rusijos užimtų sričių prievartinio darbo stovyklas kelis šimtus tūkstančių Lietuvos gyventojų, pasmerkęs juos žiaurioms kančiom ir mirčiai. Didelė ištremtųjų dalis žuvo tose stovyklose, o gyviems išlikusiems daugeliu atvejų vis dar kliudoma grįžti į savo kraštą.

2) Okupantas sistemingai persekiojo ir tebepersekioja Lietuvos dvasininkus ir tikinčiuosius. Atėmė iš jų maldos namus ir uždarė vienuolynus, viską iš jų pasisavindamas. Kovodamas prieš religiją, okupantas visokiomis priemonėmis kliudo naujų dvasininkų paruošimą ir priaugančios kartos religinį auklėjimą.

3) Okupantas planingai gabena į Lietuvą savo kolonistus, daugiausia rusus, pastoviai juos įkurdina Lietuvoje ir skiria juos į vadovaujamas pareigas įstaigose, įmonėse, kolchozuose ir valstybiniose ūkiuose, kad, jų padedamas, galėtų greičiau ir sėkmingiau vykdyti Lietuvos rusinimą, lietuvių komunistinį indoktrinavimą ir politinį sekimą.

4) Okupantas, laužydamas tarptautinės teisės nuostatus, mobilizuoja Lietuvos jaunimą į savo kariuomenę, išblaško jį plačioje savo valdomoje, Lietuvai svetimoje teritorijoje, o tą karinę "prievolę" atlikusiems visokiais būdais kliudo grįžti į savąjį kraštą.

Be to, Lietuvoj mokslą baigusio jaunimo didelę dalį okupantas siunčia tariamai stažo atlikti į tas svetimas sritis, o paskui sudarinėja kliūtis grįžti į Lietuvą.

5) Okupantas, iš pagrindų pakeitęs buvusią Lietuvos mokyklų sistemą, išbraukė iš mokyklų programų Lietuvos istorijos ir geografijos dėstymą, įjungęs tų dalykų tik menkas nuotrupas į Rusijos valstybės istorijos bei geografijos arba Rusijos komunistų partijos istorijos mokymo programą. Lietuvių kalbos ir ypač literatūros istorijos dėstymo programa irgi verčiama siaurinti ir užleisti daugiau vietos rusų kalbai bei literatūrai.

6) Stengdamasis ūkiniu požiūriu suliedinti Lietuvą su savo valdomaisiais Rusijos ir kitais plotais, okupantas steigia Lietuvoj pramonę, tarnaujančią visų pirma Rusijos ūkiniams ir politiniams interesams, nepaisydamas Lietuvos žmonių ūkinių interesų. Steigia Lietuvoj net naftos perdirbimo įmonę, reikalingą iš kitų Rusijos valdomų sričių atgabentai naftai perdirbinėti eksporto reikalams, nepaisydamas lietuvių mokslininkų bei visuomenininkų protesto ir įrodinėjimų, kad Lietuvai tokios įmonės ne tik nereikia, bet kad ji gali būti tik pavojingai žalinga, nes užterš Lietuvos vandenis, laukus ir orą, padarys neatitaisomos žalos Lietuvos augmenijai, gyvūnijai ir gyventojų sveikatai.

Lietuviams laisvėje yra tekęs uždavinys naudotis visomis progomis kelti viešumon tokius vadinamosios Sovietų Sąjungos nusikaltimus Lietuvoje ir reikalauti, kad Lietuvai būtų grąžinta laisvė ir nepriklausomybė.

(Elta)

Stasys Barzdukas kovo 15 Clevelande išrinktas naujuoju Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku. Kiti valdybos nariai: vykd. vicepirm. dr. A. Butkus, sekr.-ižd. A. Gailiušis, vicepirm. informacijai A. Laikūnas, Kultūros tarybos pirm. dr. A. Nasvytis, Švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas, vicepirm. visuomeniniam reikalam dr. H. Brazaitis, vicepirm. jaunimo reikalam M. Lenkauskienė, vicepirm. finansam dr. V. Majauskas.

Mirė žurnalistas Jonas Kardelis

Jonas Kardelis, vienas iš ryškiausių nepriklausomos Lietuvos ir lietuvių išeivijos laikraštininkų, daugiau kaip pusmetį sunkiai sirgęs, mirė 1969 metų vasario 10 dieną, 76-tais savo amžiaus metais.

Nors mokęsis medicinos ir muzikos, ėmęs dirbti tose srityse, įstrigo ir į visuomeninį-politinį veikimą, kuris savo keliu įsuko jį į žurnalistikos verpetus. 1923 metais, būdamas 30 metų amžiaus, J. Kardelis tapo redaktorium Lietuvos Žiniose. Po kiek laiko tapęs vyriausiu to laikraščio redaktorium, dirbo jame 17 metų, ligi okupacinė valdžia jį uždarė. Montrealio Nepriklausomą Lietuvą J. Kardelis redagavo 19 metų. Kaip redaktorius ir publicistas, J. Kardelis buvo Lietuvos valstiečių liaudininkų pažiūrų reiškėjas. Išeivijoj buvo ryškus lietuvių politinio-ideologinio susitaikymo šalininkas ir skatintojas. (E.)

New Orleans. — Kovo 20 DC 3 lėktuvo nelaimėj žuvo 16 asmenų skridusių į Britų Hondūrą medžioti; 11 išliko gyvi.

MALDAKNYGĖ —

DIDYSIS

RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas

Išleido Tėvai Pranciškonai. 640 pusl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progomis.

Užsisakant kreipkitės:

GARSAS

P. O. Box 32 (71-73 So. Washington Street)

Wilkes-Barre, Pa. 18703

PETRĄ KLIMĄ PERSEKIOJO IR NACIAI IR BOLŠEVIKAI

Š. m. sausio 16 Kaune mirė Vasario 16 Akto signataras Petras Klimas. Velionį persekiojo ir kankino naciai ir bolševikai. Apie tai Elta paduoda tokių žinių:

"Petras Klimas buvo vienas iš 1917 m. Lietuvių Konferencijos Vilniuje šaukėjų, vienas iš toj konferencijoj išrinktos Lietuvos Tarybos narių, vienas iš tos dvidešimties pasirašiusiųjų 1918 metų Vasario 16 dienos aktą ir vienas iš uoliausiai dirbusių laimėti tam aktui tarptautinį pripažinimą —iš Lietuvos užsienių reikalų ministerijos pradininkų ir vadovų, o nuo 1925 metų ligi pat Lietuvos tragedijos, ištisą 15 metų, — Lietuvos atstovas anuo metu svarbiausiame tarptautinės politikos centre, Prancūzijos sostinėje.

Maskvos - Berlyno sąmokslininkams jau ir susipykus, Petrui Klimui, kaip vienam iš daugiausiai apie tą sąmokslą žinojusių ir jo paliestų liudininkų, vistiek teko pakelti jų abiejų iš eilės triuškinantį smurtą. Du metus niokotas nacių kon-. centracijos stovyklose ir kalėjimuose, fiziškai ir dvasiškai iškankintas ir tik tada grąžintas į Lietuvą tartum tam, kad netrukus patektų į kitų buvusių sąmokslo partnerių rankas ir į jų kalėjimus dar ilgesnei metu eilei. Šių smurtininkų jau beveik galutinai fiziškai palaužtas, Petras Klimas irgi pagaliau buvo grąžintas į Lietuvą, drauge su ja dar tęsti bendrų nelaisvės dienų. Tuščios liko pastangos išrūpinti jam galimybę, bent po tų dviejų su viršum prievartavimo dešimtmečių, baigti gyvenimą ramybėje, dukters bei sūnaus globoje.

Taip šis uolusis Lietuvos laisvės skelbėjas ir kūrėjas, baigdamas 78-tus savo amžiaus metus (gimęs 1891 metų vasario 23), turėjo užbaigti turiningą savo gyvenimą savo Lietuvoj, bet vėl nelaisvės prislėgtoj.

Tokiose pačiose aplinkybėse gyvųjų tarpe belieka paskutinis iš Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo skelbėjų, — buvęs Lietuvos valstybės prezidentas Aleksandras Stulginskis. Jam vasario 26 suėjo 84 metai amžiaus."

BALTIJOS VALSTYBIŲ FONDŲ LIKVIDACIJA ANGLIJOJ

Sausio 22 d. britų parlamentas priėmė įstatymą dėl Baltijos valstybių fondų, laikytų Londone nuo prieškarinių laikų, likvidavimo. Už įstatymą balsavo 161, o prieš — 115 atstovų.

Vasario 4 d. įstatymo projektas jau buvo svarstytas Lordų rūmuose. Aštrių žodžių prieš jį buvo ir čia pasakyta, kaip ir Žemuosiuose rmuose. Buvo prikišta vyriausybei, kad ji sudarė susitarimą su Sovietų Sąjunga ir nepateikė to susitarimo parlamentui ratifikuoti. Visa operacija buvo pavadinta "vagyste ir kyšininkavimu", nes Baltijos valstybių fondai iš tikrųjų tapę "pavógti", o Rusijai buvęs duotas "pusės milijono svarų kyšis", kad jie sutiktų susitarti dėl kitų dalykų. Vyriausybės atstovo aiškinimas buvo neįtikinantis, lordai žirėję į jį, anot Daily Telegraph, "su sarkastiška panieka".

Žemuosiuose rūmuose įstatymą trečiuoju skaitymu svarstant, kajkurie konservatoriai itin griežtai pasisakė prieš tą įstatymą. Sir Tufton Beamish pabrėžė kad įstatymo projektas kilo iš Wilsono-Kosygino platesnio susitarimo prieš dvejus metus, kai buvo tikėtasi sudaryti su Sov. S-ga draugystės paktą. Dabar iš ano susitarimo neliko nieko kita, kaip tik šis įstatymo projektas, kurs tik gėdą daras D. Britanijai. Sakė: "Mane ima pyktis ir apmaudas dėl šio visiškai nevykusio projekto, kuris didžiai abejotinas teisiniu ir visiškai nepateisinamas moraliniu požiūriu".

Šiuo įstatymu numatoma leisti Britų vyriausybei panaudoti pinigus gautus už jau parduotą valstybių auksą, atlyginti savo piliečių bei firmų nuostoliams patirtiems "perleistose teritorijose" . . . (Elta)

LŽS-gos centro valdybos konkursas dviems šūkiams sugalvoti

Lietuvių žurnalistų Sąjungos centro valdyba skelbia konkursą dviem šūkiams sugalvoti: vieną liečiantį išeivijos spaudos kovą dėl Lietuvos vadavimo, kitą—dėl lietuvybės išlaikymo.

Mes dar atsimename, kai anais laikais LŽS valdyba laisvoje Lietuvoje buvo paskelbusi konkursą šūkiui sugalvoti dėl spaudos prenumeravimo ir skaitymo. Visuomenė labai gyvai atsiliepė ir, jei neklystame, valdybai buvo atsiųsta apie 300 šūkių. Kaip žinome, buvo premijuotas šūkis: — Laukinis žmogus laikraščio neskaito. Jis plačiai paplito po Lietuvą, o vyresnioji karta jį net ir tremtin išsivežė.

Šiuo metu išeivijoje ypačiai aktualios dvi temos: kova dėl Lietuvos laisvės atgavimo ir lietuvybės išlaikymas. Tad LŽS centro valdyba, palaikydama senas Sąjungos tradicijas ir ypačiai norėdama sudaryti progą visiems lietuviams išsiblaškiusiems po pasaulį trumpai suformuluoti savo poveržį kovoje dėl Lietuvos laisvės ir lietuvybės išlaikymo, nutarė paskelbti konkursą dviems šūkiams sugalvoti, būtent, kaip aukščiau pastebėta, vieną liečiantį spaudos kovą dėl Lietuvos laisvės ir antrą — dėl lietuvybės išlaikymo. Pageidaujama, kad škiai pasižymėtų prasmingumu bei veržlumu.

Už geriausius du šūkius valdyba skiria dvi premijas po 40 dol.

Konkurse gali dalyvauti visi, išskyrus centro valdybos narius, kurie atrinks premijuotinus šūkius.

Konkursas slaptas. Tad prašoma siunčiant šūkius į laišką įdėti atskirą laiškelį su užrašytu ant jo slapyvardžiu, o viduje turi būti įrašyta tikra pavardė, adresas ir telefono numeris.

Konkurso laikas iki šių metų spalio 1 d.

Prašoma siųsti šiuo adresu: Konkursui, 15369 Freeland Detroit, Mich. 48227.

L.Ž.S. Centro Valdyba

V. Vokietijos prezidentu išrinktas socialdemokratas Gustav Heinemann, iki šol buvęs teisingumo ministru. Rinkimai įvyko Berlyne kovo 5 d. komunistam žaidžiant kelių uždarinėjimo žaidimą. Rinkikai buvo suvažiuoti lektuvais. Oriels susisiekimas nebuvo trukdomas.

"DIDMIESČIŲ" UGDYMAS

Šalia Lietuvoj jau esamų penkių "didmiesčių", ugdomi dar penki: Alytus, Mariampolė (vadinama Kapsuku), Jurbarkas, Utena ir Plungė. Alytuj jau dabar skaičiuojama 25, 000 gyventojų, Marijampolėj— 27,000.

Visi tie penki miestai pripažinti "regioniniais centrais" ir jiems ateity lemiama tapti maždaug šimtatūkstantinio masto miestais.

Praėjusių metų Mokslo ir Technikos žurnale (nr. 9) inž. Leonas Rinkūnas kritikavo Plungės pakėlimą į tokį laipsnį. Tuo esą nepagrįstai nuskriausti Telšiai, natūralioji Žemaitijos sostinė, kuri vistiek auganti, nesiskaitydama su iš viršūnių nustatytais planais . . . Esą, 1959 metais Telšiuose buvę pusketuriolikos tūkstančių gyventojų, o dabar jau beveik devyniolika!

Autorius išdėstė planą, pagal kurį Telšiai turį pagrindo išaugti iki 50 tūkstančių gyventojų masto. Žurnalo redakcija prie straipsnio deda kvietimą plačiau pasisakyti tuo klausimu ir nuo savęs pareiškia:

Graži Telšių gamta, istorinių — revoliucinių kovų tradicijomis turtinga praeitis, per šimtmečius čia sukaupta savita krašto kultūra ir pagaliau straipsnio autoriaus keliamos įdomios apvandeninimo idėjos verčia dar kartą pasvarstyti, ar negalima Žemaitijos regiono centro grąžinti į Telšius — senąją Žemaičių sostinę?"

Bet gal ir pervėlu, nes Maskva jau pasisakė . . .

(Elta)

Mirė Erdmonas Simonaitis

Mannheim, Vokietija. Vasario 24 mirė įžymus Mažosios Lietuvos lietuvių veikėjas Edmontas Simonaitis, 80 metų amžiaus. Palaidotas vasario 28.

Velionis buvo gimęs 1888 m. spalių 30 Spečiuose, Tilžės apskrity. Mokėsi Šilutės ir Tilžės gimnazijose. Lietuvos kariuomenės savanoris; vienas iš Klaipėdos sukilimo ruošėjų ir vadovų; buvęs Šilutės apskrities viršininkas; Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas; Klaipėdos apskrities viršininkas, Klaipėdos miesto burmistras; Mažosios Lietuvios Lietuvių Tarybos pirmininkas; Liet. Bendruomenės ir Vliko veikėjas.

Antrojo pasaulinio karo laiku Erd. Simonaitis nacių buvo kalinamas Mauthouseno ir Dachau kacetuose. Išlaisvino amerikiečiai 1945 m. balandžio 29.

Velionis ilgą savo gyvenimą, energiją ir jegas aukojo kovai už Mažosios Lietuvos ir visos lietuvių tautos teises ir šviesesnį rytojų.

Lietuvoj apie 3,096,000 gyventojų

Vilniuje veikiančios statistikos įstaigos sluoksniuose pranašauja, kad dabartinis (1969 metų pradžios) gyventojų skaičius Lietuvoje būsiąs apskaičiuotas apie 3,096,000. Vilniuje dabar esą 344 tūkstančiai gyventojų, Kaune — 309, Klaipėdoj 140, Šiauliuose — 87, Panevėžy — 71 tūkstantis. Dar 15 kitų miestų daugiau kaip po 10 tūkstančių. Į šių tarpą neseniai įsijungė Biržai, Utena, Jonava, Šilutė. Netrukus 10 tūkstančių pasieksią ir Raseiniai.

Daina apie kolchozus

Kai mokyt. B. Butkus (dabar Amerikoje) dvidešimt dvejus metus iškentėjęs Sibire, grįžo į gimtąjį kaimą Lietuvoje, rado savo pažįstamus kaimynus, buvusius pasiturinčius ūkininkus, dabar kolchozininkus, kurie jam šitaip uždainavo:

Verkia antis ir višta,
prie kolchozo pririšta.
Ką jūs norit, tą darykit
tik kolchožan nevarykit . . .

Okupuotoje Lietuvoje

PROLETARINIAI PONAI

1940 metais, rusų tankų į paviršių išplukdyti nauji žurnalistai Lietuvoj labai mėgo uiti buvusius Lietuvos valdinių įstaigų pareigūnus už jų, neva 'poniškumą', piliečiam nepriėjamumą. Bet jau ir tada daugumas pajuto, kad nauji, 'proletariniai' įstaigų viršininkai ir net mažesni pareigūnai pasirodė esą nepalyginti sunkiau prieinami, negu "ponų" valdžios pareigūnai.

Praėjo po to beveik 30 metų, ir štai kokį dabartinių viršininkų elgesio paveiksliuką pateikią jų pačių Tiesa (sausio 15):

"Į įstaigą, įmonę atėjo pilietis. Jis išdėstė savo reikalus, rūpesčius. Jūs pradėjote šį reikalą aiškinti, vartote bylas, rašote . . . Praėjo jau keletas minučių, o žmogus vis tebestovi už jūsų stalo. Užmiršote net ir kėdę pasiūlyti.

"Arba vėl. Atėjo pilietis pas įstaigos viršininką ir nori kaiko paklausti. Viršininkas užimtas, turi daug reikalų. Pilietis laukia valandą, kitą. Sekretorė jo nepasiteirauja, ko atvykęs!"

1964 metais Vilniuje buvo pradėtas statyti naujas pastatas operos teatrui. Po ketverių metų matomos aukštai iškilusios sienos. Bet "ne visi" esą patenkinti tos statybos greičiu. Sausio 15 buvo sušauktas specialus pasitarimas, kaip tą statybą pagreitinti. Tiesa skelbia šūkį — baigti statybą bent 1971 metų sezonui. Nuo vilčių turėti naują operos pastatą "Lenino garbei" — 1970 metų iškilmėms, atsisakyta.

Paminklinis muziejus

Kauno miesto administracijai yra pavesta įrengti Kipro Petrausko paminklinį muziejų. Muziejus numatytas įrengti Kaune, buvusiuose Kipro Petrausko namuose. Jame numatomas įrengti skyrius ir Mikui Petrauskui prisiminti. Nutarta Miko Petrausko palaikus perkelti iš Dusmenų kapinių į Vilniaus Rasų kapines ir palaidoti šalia brolio Kipro Petrausko. Ten abiems numatoma pastatyti antkapį. Kompozitorių sąjunga paraginta išleisti monografiją apie Kiprą Petrauską.

Lenktynėse tik "geriausieji"

Apie 120 lenktyniautojų praėjusią vasario 2 dieną dalyvavo tradicinėse žirgų lenktynėse ant Sartų ežero ledo ties Dusetomis. Šios lenktynės jau yra išgarsėjusios visoj Lietuvoj ir jau nebe visus jose dalyvauti bepriima: važiuoja tik geriausieji. Dar gausiau dalyvauja žiūrovai (tam nereikia kontrolinių varžybų). Vilniaus Sporto (vas. 6) bendradarbis "iki akies ir šiek tiek pirštų pagalba" sakosi apskaičiavęs, kad žiūrovai atvažiavę daugiausia autobusais ir sunkvežimiais, dalis kitokiomis motorizuotomis priemonėmis, ir tu priemonių buvę apie 2600, kiekvienoj vidutiniškai apie 10 keleivių, taigi žiūrovų lenktynėse buvę apie 26 tūkstančiai. Jie ten suvalgę bent 30 tūkstančių šašlykų . . .

Teatro žinovų sąskrydis Panevėžy

Sausio mėnesį į Panevėžį, "Miltinio teatrą", buvo suvažiavę apie 40 teatro kritikų ir kitokių žinovų ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Maskvos, Leningrado, Kijevo, taip pat iš Rygos ir Talino. Tai buvo "visasąjungini teatro simpoziumas" apie Kūrybinį teatro veidą. Kodėl visi suvažiavo kai tik į Panevėžį, paaiškina štai kaip: režisierių šiais laikais tai reta, kai mamutų, ir Miltinis yra vienas iš tokių "mamutų". Todėl žinovai susirinko šį kartą ne pamokyt, o pasižiūrėt ir pasimokyt.

"Kultūros" mėnuo Lenino garbei.

Nuo vasario 15 iki kovo 15 Lietuvoj vyksta "kultūros mėnuo". Į mažesniuosius miestus išleisti keturi simfoniniai orkestrai, aštuoni dainų-šokių ansambliai, dvylika chorų ir vienuolika teatrų, kurie iš viso surengsią apie 400 įvairių koncertų bei vaidinimų. Į fabrikus ir kolchozus paskleidė poetus bei kitus rašytojus ir paskaitininkus apie menus.

Didžiuosiuose miestuose tuo metu scenas užima "didieji broliai" — iš Maskvos radijo-televizijos centro ir iš raudonarmiečių (Pabaltijo karinės apygardos) reprezentantų.

Po šio koncertų ir vaidinimų mėnesio numatomas sušaukti tos kultūrinės veiklos veikėjų suvažiavimas.

Visa tai daroma . . . Lenino garbei, ryšium su artėjančia 100 metų sukaktim nuo jo gimimo.

(Elta)

Vatikano Miestas. Verbų sekmadienį, kovo 30, Popiežius Paulius VI-sis, atlaikęs iškilmingas Mišias šv. Petro bazilikoje, atsikreipė į pasaulio jaunimą su raginimu vieningai kovoti prieš įsigalėjusį nejausmingumą ir korupciją.

Rev. Theodore M. Hesburgh, Notre Dame u-teto prezidentas, prez. R. Nixono paskirtas JAV civilinių teisių komisijos pirmininku. Nuo 1958 jis yra tos komisijos narių. Jis neseniai atkreipė į save prezidento ir viso krašto dėmesį, paskelbęs naują tvarką savo studentų neprotingoms riaušėms sutramdyti.

"PAŽINK SAVO ŠIRDĮ IR PADĖK JAI" PERSKAIČIUS

Šioje knygelėje suprantamai nurodyta, kaip reikia elgtis, kad būtų sveikesnė širdis. Trum pai nusakyta apie maistą, judėsius, poilsį ir k. Duota ir praktiškų pavyzdžių.

Kai žmonės įvairiomis ligomis taip negaluoja, savo sveikata pirmiausia turi susirūpinti.

Knygos kaina du doleriai. Geriausia siųsti grynais, nes pinigine perlaida siunčiant, labai užimtam gavėjui, tenka daug laiko praleisti iškeisti čekius. Adresas: DR. B. Naujalis, Health Clinic 460 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont., Canada.

K.

Lietuvių kalbos vadovas

"Introduction to Modern LITHUANIAN"

Tai didelė ir plati lietuvių-anglų kalbos gramatika paruošta kalbininkų Leonardo Dambriūno, Antano Klimo ir William R. Schmalstieg.

Gramatika tinka norintiems geriau išmokti lietuviškai ir angliškai. 40 pamokų su pratimais; platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinktinių lietuvių rašytojų, poetų ir liaudies kūriniai.

Kaina $7.00.

Galima įsigyti "Garso" administracijoje, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington st.) Wilkes Barre, Pa. 18703.

GARSAS • Lithuanian R. C. Alliance of America

English Section

Edited by P. P. CINIKAS, M.I.C.
815 Park, Racine 53403, Wis.

Father Demetrius Gallitzin was...

THE APOSTLE TO PENNSYLVANIA

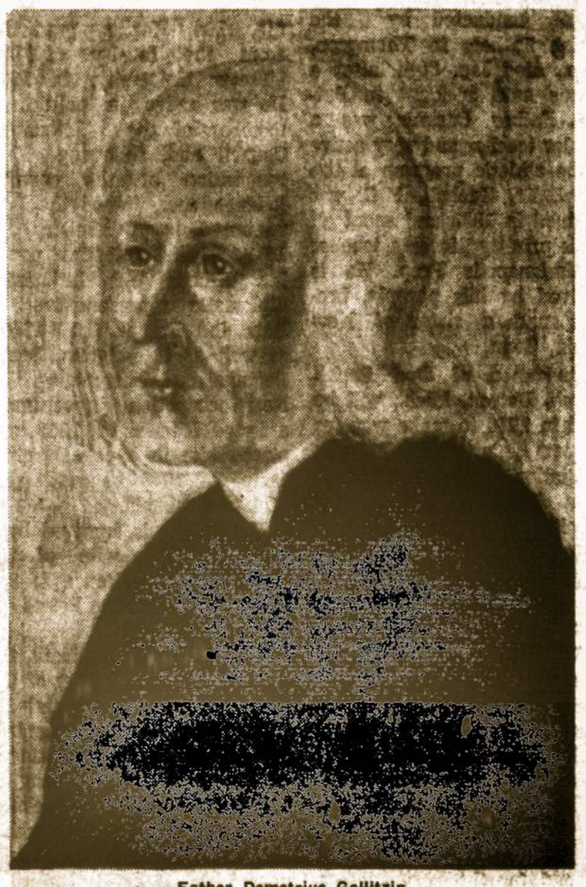

Father Demetrius Gallitzin

All early American histories mention the heroic exploits of Mitri, Prince Augustine Gallitzin. We must glow with pride at the mention of this famed character of history for he was of Lithuanian birth, and royal Lithuanian birth at that.

History points out that the first priest to be ordained in the States was Demetrius Gallitzin, the apostle of Pennsylvania. The Catholic University, Washington, D.C., has full proof of Gallitzin's royal descent. Augustine Gallitzin was the son of Russia's Ambassador to Holland, in the time of Catherine the Great of Russia, and the Ambassador traced his lineage to Duke Gediminas, the Great. Gallitzin's mother was also of unusual descent, since she was the daughter of Fieldmarshal Gen. Count von Schmettau, in the army of Frederich the Great, the King of Prussia.

The Gallitzin home was the center of culture. Many of the greats of that day were constant visitors to their home. Goethe, Diderot, and the notables of the Russian court were entertained in their drawing room. Czarina Catherine of Russia, was the godmother of the Gallitzin heir and because of that honor the young Gallitzin was then named a Captain in the Imperial Cavaliers.

The Gallitzins were Orthodox and much of their status depended on their religion. When the Gallitzins later on went over to the Catholic Church, they forfeited their rights to all positions in the Russian Imperial government and Army.

Demetri's mother was truly another Saint Monica in his life. She was ever solicitous of his spiritual welfare and continuously worried about him and his salvation. When Demetri made his first Holy Communion in the Catholic Church, Demetri's good mother bestowed upon him a very fine sword with the following inscription:

"Fear not him, who murders the body, but cannot slay the soul; fear rather him, who can overcome your body and soul."

In the last quarter of the eighteenth century, Europe was a continent of strife and discontent. The religious were supressed, religion was ridiculed, and the social systems constantly kept changing.

Demetri's mother wanted her son to get a broader view of the world and life, and suggested that he travel. Since Europe was a land of much discontent, Demetri did not have any desire to travel about Europe, but chose to visit America, the land of new opportunities.

The journey to America was indeed an inspiration of the Holy Ghost, because it set the future life lines of the young Prince, who was in a quandry as to what he should do with his life. Aboard ship while sailing to America, Demetri met Father Brosius, a young priest form Munster. There were many serious talks during the long journey to America. That was the start of his calling to the holy priesthood.

Father Brosius was a real missionary and immediately upon setting foot in America, he departed to a far corner of the continent and turned Demetri over to Bishop Carroll of Baltimore. The Bishop at that time had founded a seminary for the youth of America and Demetri was accepted into the seminary with the many recommendations of his friends in Europe and the missionary Father Brosius.

Demetri Gallitzin was really the second priest to be ordained in America, but many authorities give the honor of being the first to Gallitzin, because he received all of his sacerdotal orders in America, whereas, a Frenchman by the name of Badin received only the order of priesthood. Fr. Badin had come to the States with the diaconate, which he had received in France.

Father Gallitzin and Fr. Badin were the two seeds of mustard, from which grew the almost 40,000 priests of today. Yes, Father Gallitzin was the first of the American-ordained to set about this continent to care for the souls of new settlers and to convert the American pagans.

Father Gallitzin, the former Prince, became immersed in a rugged and even dangerous life of a missionary among the hardy people of a newly founded republic. The young missionary was really imbued with an undying spirit of spreading Christ's message to the world.

Those were great days — property was 30 cents an acre, sick calls were about 300 miles apart, Mass was said in any handy barn, sleeping in bed with three or four others at the village inn, lonely nights in the woods between Masses and sick calls in the scattered villages of the Alleghany mountains.

Father Gallitzin lived and worked with the people of his vast parish and never had one thing better than his poorest. His family in Europe kept sending him money and items of comfort, but he was certain to distribute the luxuries or money to those about him.

Many honors were offered to Father Gallitzin during his stay in Pennsylvania. The The bishoprics of Detroit and Cleveland were offered to him, but he flatly refused, because he chose to stay with people of Loretto, a town close to Pittsburgh, which he founded and whose people he nourished spiritually for many years.

Holy Week of 1840 was his last on this earth. He became dangerously ill on Palm Sunday, but he went on working, hearing confessions for long hours in the unheated church. He just about finished Mass on Easter morning.

Fr. Gallitzin had three consolations before his death. The first, as he stated, was the fact that his will was in order; his second consolation was the presence of his very dear friend, Father Lemcke, to administer the last sacraments; and last, he saw his friend Fr. Heyden come into Loretto to carry on his work.

Fr. Gallitzin died with the entire parish at his bedside. The word that Fr. Gallitzin was dying had spread like fire. On May 6th, 1840, with Fr. Heyden reading the prayers for the dying with the parish answering, Prince Demetri, first priest to be ordained in America, gave up his spirit to God.

P. Paul Gabris

BATUN VISITS U.N. MISSIONS

During the latter part of December BATUN (Baltic Appeal To The United Nations) representatives in the Greater New York area began the 1968-69 series of visits to the missions of the UN member states. The first appointment was with His Excellency George Ignatieff, the Ambassador of Canada to the United Nations. During the 45 minute interview the Balts presented their views and also asked the host's opinion about the alignments at UN as well as his advice regarding the best means of presenting the Baltic issue successfully in the UN forum.

The ambassador comes from a distinguished family. His father, Count Ignatieff, was the Minister of Education in the last free government of Russia. Now a Canadian citizen, ambassador Ignatieff has a long record of distinguished service. Before becoming the Canadian representative to the UN he was Ambassador in Belgrade and Canadian representative at NATO Headquarters.

The ambassador whose family stems from the Ukraine showed extensive knowledge on nationalities problems in the Soviet Union. During the extended visit he proved his knowledge of the Baltic history as well as his sympathy towards the Balts.

The BATUN delegation presented to the host 1) a resolution by its membership, 2) a copy of the book **Res Baltica** (donated by Mr. and Mrs. R. Hirss), and 3) a booklet **Welcome to an Occupied Country**, prepared by the executive committee of the First World Congress of Latvian Youth. The Youth Congress also adopted a resolution demanding self-determination for the Baltic states and set a precedent by asking BATUN to transmit the text to all members of the UN. This text was the fourth item delivered by the Baltic delegation.

More effort was expended in assembling background information and preparing the Baltic representatives than was the case in 1965-66. Seven briefing sessions have been held. Dr. R. Paegle, the executive chairman of BATUN, is in overall charge of organizing these visits. The four supervisors, each responsible for a given geographical area, who direct the Baltic representatives are: M. Linnamaa, a reference librarian; D. Dr. U. Blukis, and O. Arens. The latter was one of the lecturers at the First Conference on Baltic Studies.

According to Rev. N. Trepša, president of BATUN, the current round of visits to the UN missions promises to be more successful than the previous one. In a number of cases the appointments already set for early 1969 are with higher ranking UN diplomats than was the case in 1965. Other countries, which previously declined appointments with Baltic representatives, responded favorably this time. Rev. N. Trepša attributed this change to a) the world-wide indignation evoked by the Soviet Russian invasion of Czechoslovakia and b) the fact that BATUN has become better known at the UN than was the case in 1965-66.

(BATUN)

The wayside cross on the front lawn of Dr. Jonas Adamavicius at the corner of Claremont Street and Garfield Boulevard of Chicago, Illinois.

TVELVE RAVENS

A FOLK TALE

Once upon a time there lived a rich nobleman who had twelve sons and one daughter. A few years after the death of his wife he fell deeply in love with a very beautiful girl. He courted her and asked her to marry him, not knowing that she was a witch.

"Your daughter may live with you," said the witch when the nobleman proposed to her, "but your sons must all die. Have them killed and their bodies burned immediately. Wrap all their ashes in paper and send them to me. When this is done I shall become your wife."

The nobleman fled to a tower of his castle and thought and thought for a long time. He could not eat, he could not sleep, he did not know what to do. One day he told one of his trusted servants about his problem.

"There is no need to worry, sir," said the servant. "In your court are many big hounds. Burn twelve of them, wrap up their ashes and send them to her. She can never know that the ashes are not those of your sons. If she should find out after her marriage, what can she do."

The nobleman did as the servant suggested. Proudly he presented the ashes of the hounds to the witch. She turned the papers over and over, sniffed at them, looked satisfied, and consented to be married.

Before the bride came to the castle to be married, the nobleman hid his twelve sons in the cellar so they could not be seen until after the wedding. With many servants and ladies-in-waiting the bride entered the house. Suddenly she stopped and sniffed the air:

"What is this I smell?" she cried. Then turning to the bridegroom she said: "If there is someone here who is not wanted, let him be turned into a raven and fly away."

There was a sudden flapping of wings in the cellar, and the guests saw twelve ravens fly away from the castle.

Because the little girl was allowed to stay in the castle with her new step-mother, the courtiers were forbidden to mention the twelve sons. For a long time the little girl did not know that she had ever had any brothers. But once, when she was twelve years old, she heard two of the courtiers talking:

"Then this little girl is the only one of the children who remained here after her mother's death?"

"O didn't you know," said the other. "There were twelve sons, but the step-mother, who really is a witch, turned them into ravens and made them fly away."

Hearing this made the little girl feel bad. She began to think that if her brothers were there, they would play and sing and they would tell her stories and they would all have a good time. She was suddenly very lonely and wanted to see her brothers. She began making presents for them. She made twelve pairs of trousers, twelve shirts, twelve sheets, and twelve pillow cases. When the work was done, she made a package of them and went away in search of her brothers.

She walked through woods and fields, asking everyone she met if they knew aything of her brothers. No one could tell anything about twelve boys who flew as ravens. Finally she found a hermit's cottage deep in a forest. The hermit listened as she tearfully told of her search.

"I know nothing about your brothers, but perhaps I can help you. You see I have power over the clouds and they may be able to help us. You stay here tonight and I will call the clouds tomorrow."

The next morning the hermit called all the clouds together. They gathered just above his home. There were little clouds and big clouds. There were so many that the little girl could not see the sun and was a little afraid of the darknes.

The clouds were sorry for the little girl, but they knew nothing of her brothers. They went sailing away to all parts of the sky, leaving the sun to shine again. The hermit suggested: "Do not give up hope. Go through the forest where you will meet my brother, another hermit, who has power over the winds. He will ask them to tell you about your brothers."

The little girl went through the forest until she met the second hermit. He, too, was very kind and asked her to spend the night in his cave until he could call the winds together. When the winds came the whole forest seemed to to howl and shriek. It seemed that everything in the forest would be smashed to pieces. When the winds quieted down, the hermit asked them if they knew anything of twelve ravens who flew in the forest. The winds knew nothing of the brothers either and howled away into the forest. The second hermit felt very sorry for the little girl and said to her:

"You must not lose hope now. Go farther into the forest, there you will find another of my brothers who has power over all the birds. Perhap they can help you."

Very deep into the forest the little girl went until she came to the cottage of the third hermit. He told her as had his brothers:

"Stay here for tonight. Tomorrow I shall call all the birds and perhaps they can tell us about your brothers."

In the morning the hermit called all the birds in the forest. They filled the whole sky with their noise. Big and small birds flew to the hermit's cottage. The little ones perched on the window sills, the bigger ones on the tree stumps and on the branches, and the biggest ones on the tree tops. The birds were so many that the earth glittered with their colors and the branches almost broke under their weight.

But all the birds could tell the little girl nothing about her brothers. The hermit dismissed them and they flew away. Just after all the birds had gone and the little girl was crying, a lame eagle approached the cottage.

"Why are you so late?" the hermit cried to the eagle.

"I have been wounded by a hunter and could come no sooner."

"Have you seen twelve boys who are flying as ravens?" asked the hermit.

"I have seen them and know where they are," answered the eagle. "They fly as, ravens by day and live as men in a mountain during the night."

The eagle seized the little girl in his claws and rose with her high over the tree tops, carrying her to the highest point of the mountains. There she saw an entrance to a large cave.

"This cave is where your brothers sleep every night," said the eagle. "Inside you will find twelve beds. Put sheets on each of the beds, change the pillow cases, lay fresh clothes on each bed. You will find twelve loaves of bread on the table. You may take a slice form each loaf of bread. Here is the bed of your youngest brother. Hide under it before they come home."

When the eagle had flown away, the little girl spread a sheet on each bed, put fresh pillow cases on each pillow, laid a pair of trousers and a shirt on each bed. Then she cut a thin slice of bread from each loaf. After eating, she hid under the youngest brother's bed.

In the evening she heard a flapping of wings and, peeping from under the bed, she saw twelve ravens light at the entrance of the cave. As each landed he changed into a man. They were very surprised and very glad to see fresh beds

(Cont. on next page)

St. Casimir Cemetery of Chicago is . . .

THE BEAUTIFUL CITY OF THE DEAD

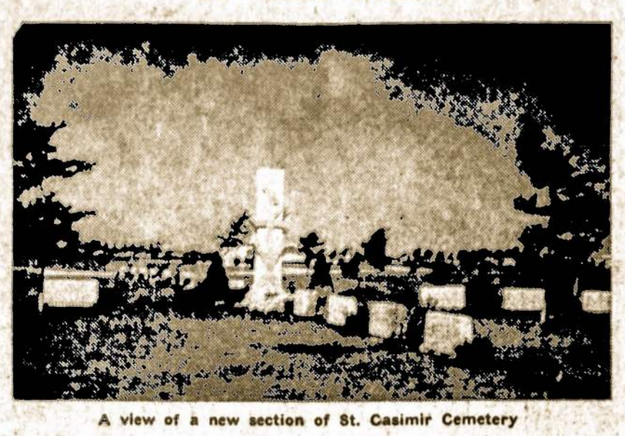

A view of a new section of St. Casimir Cemetery

A quiet atmosphere of prayer always reigns on the edge of Chicago, in the cemetery of St. Casimir. On a warm summer or a beautiful crisp fall day, there is no spot in the Chicago area that seems so restful and quiet as the mile long stretch along West 111 street, between Pulaski and Cicero avenues. Within its 288 acres, 40,300 Lithuanians lie in quiet rest. Almost every Lithuanian family in Chicago at one time or another wanders out to this beautiful cemetery to visit a dear relative or friend.

It can truly be said that nowhere in the world can you find more Lithuanians gathered in one place than in St. Casimir's Cemetery. It is the most densely populated Lithuanian area in the world.

Candles in the Night

Our people in the Chicago area have a beautiful custom for All Souls Day. The leaders of the Ateitininkai (The Futurists), one of the largest organizations of Lithuanian Catholics, call the people to the gates of the cemetery at dusk for a candle light procession among the graves and, as they pass through, each person leaves a lighted candle or two at the graves of friends or relatives. While the procession is moving through the cemetery, the rosary is sung or recited aloud. Occassionally stops are made at the graves of the more prominent personages where a short talk is given. Some make their own stops at the graves of friends to place lighted candles and to say extra prayers and then catch up with the moving procession.

The scene viewed from a distance is wonderful to behold: candles flickering in the dark and dank air of the falling night, and a forest of monuments silhouetted by the burning candles.

During the solemn procession and amid the hushed movements of the people, the candles in the hands of the mourners cast strange shadows on the graves and the murmured prayers remind one of the evening service at Lourdes, France, the world famous shrine of Our Blessed Lady. Such processions must be impressive when seen from the windows of the air-liners that constantly fly over the cemetery.

Established in 1903

The history of St. Casimir Cemetery is very interesting and shows the great concern of our Lithuanian people for the dead.

Father Michael Kriauciunas in 1893 was pastor of St. George's, the first Lithuanian parish established in Chicago. He often spoke of the need of a separate cemetery for the people of his parish and he slowly went about picking the site for such a place. The spot chosen was the southwestern edge of the city. Many complained that it was too far out, at a time when the sole mode of travel was by horse and buggy. In those days it was an all day job to attend the funeral of a friend and to accompany the body to the grave. The forty acre plot chosen by Fr. Kriauciunas is now a 288 acre block, entirely surrounded by homes and businesses, and is now incorporated into the city of Chicago. The cemetery was dedicated on October 7, 1903.

As the number of Lithuanian parishes in Chicago increased, all of them began to use the cemetery. Representatives of the various parishes and their pastors made up the directing authority of the cemetery. Recently, the Archbishop of Chicago, John Cardinal Cody, incorporated the cemetery into the archdiocesan chain of Catholic cemeteries.

For a number of years the cemetery directors maintained a fine grove for picnics and parish outings. Later, the directors purchased a 240 acre tract of land for an old peoples' home further south and west of Chicago in Lemont, Ill. At the present time, the Lithuanian R. C. Charities of Chicago supports the Holy Family Villa with its 150 aged Lithuanians. It is conducted by the Sisters of St. Casimir and supervised by Fr. S. Adominas of the Chicago archdiocese.

Popular Cemetery

The Lithuanian people usually lavish much attention upon the graves of their deceased and visit them often, especially during the spring and summer months. The monuments in the cemetery are the best each family can afford. Now that the recently arrived Lithuanians have begun to bury their dead in St. Casimir's some of the monuments are masterpieces of sculptural art. Many families actually engage artists to design the stones. Secular priests and religious orders have their own sections in the cemetery.

Since the cemetery has been taken over by the Archdiocese of Chicago, a $250,000 burial chapel has been erected for the final rites, because often five and six funerals arrive at the cemetery at one time and the custodians are not able to handle them properly. The interments take place in the afternoon at the convenience of the custodians. The chapel is beautiful and has many conveniences for the bereaved members of the family.

The cemetery is truly a popular burial place for all Lithuanians and in some cases even the fourth generation is buried here.

It seems that there are very few untended graves and, according to the new rules of limited planting, all areas that allow flowers are planted and well tended. Lately, more pretentious monuments have appeared on the grave sites, but the majority of the beautiful markers are in the modest cost range.

Since some of the burial customs have been restricted, the lot owners of the cemetery have organized to protect their cherished customs and it seems that they will win the authorities over to their way of thinking, even though it might cost them a little more to continue their traditional rites at the garve sites.

In many ways the people express their desire to hold on to their age old customs of burial and respect for the dead. It is the Lithuanian way, it is the Catholic way, and our people in Chicago are determined to have their way because they truly love their dead. And beautiful St. Casimir Cemetery proves their love and devotion.

P. P. Gabris

Journal
People Events Places

Robert Kraujalis, Chicago, Ill., has been named manager, sales administration for national accounts sales, of Maremont corporation's exhaust and ride control products.

A. Lazaitis, Baltimore, Md., exhibited his wood carvings during the month of February at Hutsler's of that city. He is a specialist in carvings with Lithuanian motifs. During the exhibit he explained the national derivations of his work.

The late Msgr. M. Kemežis, fo Elizabeth, N. J., was honored by the city with the changing of the name of Isham Palce to Msgr. Kemezis Place.

Jonas Brundza, organist for St. George parish, Brooklyn, N. Y., since 1923, died Jan. 10. He was an active member of the L.R.C. Organists' Alliance; he had organized hundreds of concerts and had written a numer of articles on religious and Lithuanian music for the press.

Nikodemas Jodka, Lawrence, Mass., father of Rev. Michael Jodka, MIC., working in the Marian Father mission of Avellaneda, Argentina, died Feb. 12th. Mr. Jodka had been an invalid for a number of year and is survived by three other sons.

Anna Kaskas, formerly of the Kaunas and Metropolitan operas celebrated her 60 birthday, Jan. 4th. Miss Kaskas made her debut in Lithuanian opera in 1927 and her debut in the Metropolitan Opera House in 1936 after she had won the annual opera auditions of that year. She starred at the Met as a mezzo-soprano until 1946. Her concert tours took her to opera houses of all the larger Lithuanian communities of the United States. Miss Kaskas was the first Lithuanian-American artist to reach the Met.

Sofija Smetona (nee Chodauskas) died Dec. 28th, 1968 in Cleveland, Ohio. She was the widow of Antanas Smetona, the first and last president of Independent Lithuania (1919-1920 and 1926-1940). On the eve of the 1940 invasion of Lithuania, she fled with her husband to Germany and in 1941 arrived in the United in the United States. Mr. Smetona died in a fire in 1944. Mrs. Smetona is survived by a son Julius, administrative judge in Cleveland, Ohio, and a daughter, Mrs. Maria Valusis, in New York.

One of the largest tourist excursions from the Lithuanian S.S.R., reached Chicago, Ill., during the last week of January. The group of 21 included persons from all professions and walks of life. A few recitals of poetry and music were organized for some of the artists before they returned to their homeland in February. Such groups are beginning to visit the United States and Canada more often. The press is rather wary of the groups and does not publicize their visits to any great extent. The visitors, for various reasons do not seek publicity for their visits.

Fr. Casimir Kuckell, MIC, teacher and director of athletics at Marianapolis Prep School, conducted by the Marian Fathers in Thompson, Conn., died Jan. 30th, after a serious auto accident in Putnam. Father Casimir was a popular teacher and very active in the athletic program at the school. Fr. Kuckell, MIC, was ordained in 1956 and spent all of his priestly life as a teacher at Marianapolis Prep. He is survived by hiis parents, brothers and a sister of New Britain, Conn.

Providence of God Parish Church, Detroit, Mich., will be razed in 1970 to make way for a super highway. After much negotiation with Archbishop John Dearden, D.D., of Detroit, the parish will be relocated and continue its national status as requested by the parishioners, many of whom are formerly displaced persons from Lithuania.

Mrs. Josephine Dauzvardis, wife of Dr. Peter Dauzvardis, Consul General for Lithuania in Chicago was honored by the Chicago Consular Corps Ladies' Club for the work she has done for the corps club she helped found nine years ago and for the very successful activities of the Public Relations and Program committees which she conducts.

Rev. F. Jaskus, Scranton, Pa., has completed his training as an Air Force Chaplain at Maxwell AFB, Alabama. He is awaiting his assignment.

"Jausmai" (feeling), a new feature length film made in Lithuania, was shown in Vilnius this winter. It was directed by two young film-makers, A. Dausa and A. Grikevicius.

Rev. Edward Abromaitis, pastor of Holy Cross parish, Chicago, and president of the Lithuanian R. C. Priests' League of America, was elected president of the Board of Directors of the Lithuanian Catholic Press Society, which publishes the Lithuanian Daily Draugas. Fr. Edward Abromaitis was elected during the annual meeting of the Board of Directors at the Marian Fathers monastery in Chicago.

Petras Klimas, one of the signatories of the Proclamation of Independence of Lithuania on February 16, 1918, died in Kaunas, Lithuania. The deceased had a long and distinguished career as author and diplomat.

Born in Kušliškiai, Lithuania, Mr. Klimas graduated from the faculty of law, Moscow University, in 1914. He was active in politics as member of the Lithuanian Council and, following the restoration of the country' independence, joined the Lithuanian Foreign Ministry in 1918. In the interwar period Mr. Klimas was Lithuanian diplomatic representative in Italy and France (1925-1940), as well as in Belgium, Spain, Portugal and Luxemburg. The Nazi occupation government arrested Klimas in 1942 and placed him in a concentration camp. In 1943 he was sent back to Lithuania.

Mr. Klimas is survived by a daughter, Eglė, wife of the Ambassador of France in San Domingo, and son Petras of Paris, France.

(After Mr. Klimas' death, the only surviving signatory of the Proclamation of Lithuania's Independence is Aleksandras Stulginskis, former Presidenc of Lithuania, now residing in his Soviet-occupied homeland. His living conditions resemble those of Mr. Klimas in his late years.)

"Gateway," a platic mobile by **Aleksandra Kašuba**, was part of the Brooklyn Museum's exhibit "Some More Beginnings," sponsored by Experiments in Art and Technology.

The 18th annual novel prize of the Lithuanian daily **Draugas** (Chicago) went to **Jurgis Gliauda** for **Liepsnos ir Apmaudo Asociai** (The Pitchers of Flame and Spite).

Books, Pamphlets, Articles

Lituanus (vol. 13, No. 3, Fall 1967). This special issue of the Lithuanian quarterly dealing with the Baltic States, particularly Lithuania, is devoted to contemporary Lithuanian drama. It contains an introductory essay by Dr. Bronius Vaskelis, Lafayette College, and two one-acters: **The Orator** by Kazys Saja and **A Christmas Skit** by the late Antanas Škėma. (Editorial and business address: Lituanus, P. O. B. 9318, Chicago, Ill. 60690, U.S.A.)

Algirdas Landsbergis: **Five Posts in a Market Place.** Manyland Books, New York, 1968. (Manyland Books, Inc., Box 266, Wall St. Station, New York, N.Y. 10005). This first Lithuanian play to be published in English is based on the 1948-52 Lithuanian guerilla war against the Soviet occupiers. Robert Payne, noted novelist and biographer, wrote the introduction in which he calls the play "a noble tragedy . . . filled with poetry."

Review of **The Lithuanian National Revolt** by Algirdas Budreckis in **The Marian** October, 1968, 4545 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629).

"Vilnius Post — 100 Years Old" in **Western Stamp Collector** (October 8, 1968). An article on the Lithuanian postal developments during the past 100 years.

Review of **The Third Woman** by Aloyzas Baronas in **Chicago Tribune** (November 11, 1968).

TVELVE RAVENS

(Cont. from page 5)

and fresh clothes prepared for them. They changed their clothes and sat down to eat. Suddenly the eldest brother said:

"What is this? It is good that there are fresh beds and fresh clothes for us, but it is very bad that someone has eaten our bread."

The next morning the twelve brothers rose and flew off as ravens. The little girl spent the day on the mountain. Everything there was beautiful. At nightfall, however, she became very hungry. She knew that if she ate more of the bread it would anger her eldest brother; but her hunger was so great that she could resist it no longer. She cut a very thin slice of bread from each loaf, then hid under the bed of her youngest brother.

The brothers returned to the cave. The oldest brother pointed to the table and stormed:

"See! Our bread has been cut again. I shall do nothing about it tonight, but if it happens again I shall pull the whole mountain down until I find who has done it."

The little girl lay trembling under the bed. After the brothers had eaten their suppers, they went to bed and to sleep. But the little girl could not sleep. Finally she gently awoke her youngest brother.

"Who is there?" asked the brother.

"I am your sister, my little brother," she answered in a low voice. "I have come such a long way to see you. Why is my brother angry and what must I do?"

"Do nothing tonight,", came the reply. "Tomorrow we shall see what to do."

In the morning as the brothers were preparing to fly away, the youngest brother said to the oldest:

"Brother, yesterday you said you would pull down the mountains to find the person who has cut our bread. What would you do if it were a relative, perhaps our little sister?"

"I see that you know a great deal about the matter," replied the eldest brother. "Tell me who it is?"

The youngest brother lifted the covers of his bed and called:

"Come to us, dear sister!"

When he saw the little girl trembling the oldest brother said:

"If you had waited one more year, we could have come to you. But the spell cannot be broken now. We must live twelve more years in hardship before we can return."

At this point the little girl began to cry very bitterly:

"Isn't there something I can do to make you come sooner?"

"Yes, there is one thing. If you will not speak to anyone about anything for a long time, we will be able to return to you. But remember, you must not say one word or the spell will be broken."

Then he asked his sister to sit on his back. The ravens flew into the air, carrying the little girl with them, then landed gently in the top of a tree and left her there. She sat in the tree for a long time. Finally a young prince and his courtiers crossed the forest hunting. When the hounds came to the tree they began to bark. The hunters followed to the tree, and when they saw that it was a human being they asked her questions The girl uttered not one sound.

"Come down from the tree or we shall shoot you!"

The little girl was frightened, but remained silent.

"Climb up in the tree and bring her down," ordered the prince.

When she stood before the prince, he was astonished at her beauty. The prince took her home with him and told his parents that he wanted to marry her. At first the parents would not agree to the marriage.

"How can a girl who cannot speak be a king's wife?"

"Perhaps this girl is doing penance. Perhaps she will speak when the penance is over," was the prince's reply.

Finally the parents agreed, and the prince was married to her.

After one year a child was born to the prince and the sister. The prince was not at home at the time.

Having found out where the princess was living, the stepmother, who had disguised herslf, took the baby and threw it away. She took a dog and showed it to everyone:

"Look what a child has been born! Look at her child!"

The parents of the prince looked at each other and said:

"If she were a good wife she would speak. Nobody knows who she is. We asked our son not to marry her."

They immediately wrote to their son telling him that his wife had given birth to a dog and wanting to know what was to be done. The prince rushed home. His wife looked so beautiful that he could do nothing but love her.

In another year another son was born to the girl. Again the prince was not at home. The witch took the son, threw it away, caught a cat and held it up for the people to see:

"Do you see what it is this time?"

The parents were astonished and wrote another letter to their son. He returned home very disappointed. But his wife was so beautiful that he would allow nothing to be done to her.

A third time when the prince was away the girl gave birth to a son. Again the witch threw away the child and held up a dog. This time the parents were unable to control their anger and demanded that their son return and make his last decision.

When the prince came home his wife looked at him with tears in her beautiful eyes. She wanted to tell him everything, but remembering the fate of her poor brothers, she remained silent. Sadly the prince turned to his parents:

"Do with her what you wish. I do not know whether or not she is guilty. I do not even know who she is."

The judges tried and found her guilty as a witch and prepared to burn her at the stake. Just as the fire began to burn a rain came down and extinguished it. The courtiers brought more wood and made a larger fire. Just as the second fire began to burn the spell was broken. Twelve ravens came flying overhead and landed just in front of the girl. The first raven carried a little boy who was two years old. The second raven carried a little boy one year old. In the claws of the third raven was a new born baby. As each raven landed he became a man.

"What are you doing?" cried all the brothers at once. "Why should you kill our innocent sister? Throw the witch, her stepmother into the fire!"

All the people were astonsied. Then the sister began to speak:

"These are my brothers and the three babies are my own children."

Then the brothers told how they had been turned into ravens by the witch and how when the witch threw away the new-born children, the brothers had taken them to raise them.

At that moment the witch jumped on a broom stick and tried to escape, but she was caught and tied to the stake where she was burned.

The brothers and the sister and the prince all embraced and returned to the castle where they lived happily ever after.

JUOZAS J. BACHUNAS

(May 24, 1893 — January 23, 1969)

Juozas J. Bachunas, Chairman of the Central Board of the Lithuanian World Community, died in Benton Harbor, Mich. He was buried on January 28, 1969, in Chicago, Ill.

At the age of four, Mr. Bachunas was brought to the United Nations by his parent. For most of his life, he stayed in Chicago, Illinois.

As journalist, publisher, and active member of various American - Lithuanian organizations, Mr. Bachunas made a distinct contribution to Lithuanianism in the United States. He was also engaged in the worldwide Lithuanian activity aimed at restoration of Lithuania's independence. In 1963 he was elected, and in 1968 reelected, Chairman of the Lithuanian World Community.

Mr. Bachunas is survived by his wife Maria.

PETRAVIČIŲ ŠEIMA ĮSIJUNGĖ Į MŪSŲ SUSIVIENIJIMĄ

Detroit, Mich. — Pranas Petravičius po II pas. karo atvykęs Amerikon šiemet apsisprendė įsijungti į mūsų L.K.S. veikimą. Į 265 kuopą įstojo pats ir įrašė visą savo šeimą: žmoną Liliją, sūnų Praną — Frank ir dukrelę Viktoriją. Taigi mūsų kuopa padidėjo 4 nariais.

Malonu tarti kelis žodžius apie Praną. Jis atvyko dar visai jaunas į Jungtines Amerikos Valstybes 1949 m.; t. y. tuomet, kada Amerikos kongresas išleido specialų įstatymą atvykti į šį kraštą pabėgėliams, kurie tuo metu gyveno Vokietijoje Unrros globojamose stovyklose.

Jau Vokietijoje Pranas mokėsi stovyklos lietuvių gimnazijoje ir vėliau lankė metalo apdirbimo ir kitokius kursus —amatų mokyklą. Iš pat žalios jaunystės Pranas mėgo amatininko darbą. Vokietijoje mokėsi operuoti, t.y. valdyti įvairias mašinas, stakles. Tad Amerikon atvyko pasiruošęs gyvenimui, kad nereikėtų dirbti mažiau apmokamo darbo arba nuobodžiai vargti prie konvejero linijos. Buvo mechanikas. Ir šiuo metu dirba gana atsakingą ir įdomų darbą vienoje valdinėje įmonėje.

1957 m., jau gerokai prasimušęs į šio krašto ekonominį gyvenimą, Pranas vedė jau šiame krašte gimusią lietuvaitę Liliją Gelgotaitę-Greičiausia ši pavardė yra kilusi iš senovės bajorų Gelgaudų? Ypač džiaugtis reikia, taip pat malonu šią šeimą pristatyti "Garso" skaitytojams, kad Pranas ir Lilija abu lietuviškos pasaulėžiūros žmonės. Savo abu vaikučius — sūnų Praną — Frank ir dukrelę Viktoriją moko lietuviškai kalbėti. Gyvena 4031 Harlow Allen Park, Detroit, Mich. Yra nuolatiniai šv. Antano lietuvių parapijos nariai. Priklauso Lietuvos Vyčių 102 kuopai. Pranas eina parapijos komiteto nario pareigas. Priklauso Lietuvių B-nei ir kt. organizacijom. Abu darniai ir uoliai prisideda prie 102 Vyčių kp. veiklos—įvairių parengimų. Skaito lietuviškus laikraščius ir knygas. Tai tikrai šviesi ir kultūringa šeima.

Sveikiname L.K.S. 265 kuopos naujus narius ir linkime Dievo palaimos, sveikatos ir energijos lietuviškoje veikloje. Linkėdami viso gero, taip pat tikime, jog Pranas ir Lilija Petravičiai nebus pasyvūs mūsų Susivienijimo darbuose. Tikimės, jog jie pasistengs surasti naujų narių.

265 kp. Valdyba

SEKTINAS LIET. SKAUČIŲ PAVYZDYS

Cleveland, Ohio. Anglų spaudoje tilpo Miss Eleanor Prech straipsnis apie lietuvių globėjo šv. Kazimiero šventę ir jos minėjimą. Raštas paįvairintas trijų lietuvaičių skaučių nuotrauka.

Nuotraukoje trys lietuvaitės skautės — Iris Beržinskaitė, Julytė Ignatavičiūtė ir Danutė Januškytė demonstruoja skaučių rankdarbius.

Miss Prech aiškina, kad šv. Kazimiero šventė būna kovo 4 d. Nuo 17 šimtmečio ta šventė minėta Lietuvos sostinėj Vilniuje, o Lietuvą pavergus Sovietams šią brangią tradiciją palaiko laisvuose kraštuose gyvenantys lietuviai. Clevelande lietuvaitės skautės šventę minėjo šeštadienį, kovo 8, Plės. Šv. Nesiliaujančios Pagalbos parapijos patalpose. Kioskose buvo išstatyta skaučių paruoštų rankdarbių; taipgi buvo lietuviškų valgių. Rengimo komitete, tarp kitų, darbavosi Mrs. Alexandra Sagys.

Jei airiai stengiasi kuoiškilmingiausiai minėti šv.Patriko šventę, tai lietuviam reikia popularizuoti lietuvių tautos globėjo šv. Kazimiero šventę.

Clevelando lietuvaitės skautės davė sektiną pavyzdį.

Ar žinai, kad?...

Chicago.—L.K.S. 160-tos kuopos narių metinis susirinkimas įvyks š.m. balandžio 27 d. 3 v. po pietų. Vyčių salėje, 47-toji gatvė.

Susirinkime be kitų reikšmingų ir svarbių punktų bus pranešimas apie LKS 67 tąjį seimą, kuris įvyks š.m. birželio 29, 30 ir liepos 1 ir 2 dienomis, Waterbury.

Po pranešimo bus siūlymai bei diskusijos seimui ir atstovų į seimą išrinkimas. Taip pat ir naujų kuopos viršininkų rinkimai.

Užsibaigus susirinkimo dienotvarkei, nariai su svečiais bus pavaišinti kavute ir pyragaičiais. Visi nariai ir susidomėję Susivienijimu prašomi gausiai dalyvauti. "Kur du stos — visados daugiau padarys."

Kp. valdyba

MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS

Gražūs **Vytės Nemunėlio** eilėraščiai ir patrauklios **V. S. Stančikaitės** iliustracijos vaikams ir jaunimui. Išspausdinta geram popiery. Trečioji laida. Išleista "Lietuvių Dienų" leidyklos 1966 m.

Kaina $3.00.

Galima įsigyti **"Garso" administracijoj**: P. O. Box 32 (71-73 So. Washington str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

TRAGINGA STASIO ČITAIČIO MIRTIS

Stasys Čitaitis, gyv. 506 Perry Str., Nanticoke, vasario 26 žuvo darbe tikrinant metalinę dėžę su sprogstama medžiaga. Tragedija įvyko Welding and Machine dirbtuvėje.

Pašarvotas buvo direktorių Matikevičių įstaigoje. Palaidotas kovo 1 iš Hanoverio liet. Šv. Juozapo bažnyčios St. Mary's kapinėse, Hanover Township.

Paliko žmoną Genovaitę (buvusia Rigelytę), sūnų Tamą, 3 brolius ir 2 seseris.

Velionis buvo antrojo pasaulinio ir Korejos karų veteranas; iš militarinės tarnybos išėjęs **seržanto** laipsniu. Veteranų postai pagerbė savo narį militarinėmis iškilmėmis.

Tvenkiny išduso žuvys

Sausio 31 d. Tiesa Vilniuje rašė, kad Antanavo (netoli nuo Marijampolės) hidroelektrinės tvenkiny, 60 ha. plote, išduso beveik visos žuvys. Nuostolių apskaičiuota — 32 tūkstančiai rublių. O kaltininkai esą čia pat: cukraus fabrikas vėl nuodija Sešupę kalkių purvo skysčiu. Prieš porą metų tas fabrikas buvo net uždarytas už tai, kad nesutvarkė valymo įtaisų. Net specialiai pagrieztintas įstatymas buvo išleistas. E.

L.F. susirinkimo nutarimai

Lietuvių Fondo metinis susirinkimas, įvykęs 1969 Švietimo ir Šeimos metų kovo 29 dieną Jaunimo Centre Chicagoje, išklausęs LF Tarybos, Valdybos, Investavimo, Pelno skirstymo ir Kontrolės komisijų pranešimų bei susirinkimo dalyvių diskusijų, priėmė šiuos nutarimus:

1. Susirinkimas tvirtina ir užgiria LF vadovybės veiklą, jai reiškia pilną pasitikėjimą finansinių reikalų tvarkyme ir nuoširdžiai dėkoja už atliktus darbus.

2. Susirinkimas skatina LF vadovybę bei narius ir toliau intensyviai telkti lėšas, panaudojant ir naujus būdus, kaip pvz. vakarienių rengimo, meninių koncertų su premijų įteikimu ruošimu ir kt., kad šiais Lietuvių Švietimo ir Šeimos metais greičiau priartėtume prie užsibrėžto vieno milijono dolerių fondo.

3. Susirinkimas prašo ir skatina visą lietuvių visuomenę stoti į LF narių eiles ir visur kelti LF istoriškai reikšmingą idėją, nes LF ne tik ateityje duos, bet jau ir dabar duoda didelę paramą lietuviškam švietimui ir visai plačiajai lietuvių kultrinei veiklai.

4. Susirinkimas sveikina Letuvos Dplomatinę Tarnybą laisvajame pasaulyje, Vliką, PLB Valdybą, ALTą, BALFą, visų kraštų Lietuvių Bendruomenes ir JAV LB apygardų bei apylinkių valdybas, spaudą, radiją ir visas lietuvių institucijas bei organizacijas.

LF metinio susirinkimo nutarimų komisija:
Vytautas Kutkus
Stasys Rudys
Jonas Kavaliūnas

Kam teks milioninis N. H. Brenzienės palikimas

Spaudos žinių agentūros pranešimu, Pass Christian, Mississippi, piktadarys nužudė divorsantę Mrs. Neida H. Brenza. Ji buvo žmona chicagiečiam gerai žinomo daktaro ir bankininko dr. Silvestro Brenzos, kuriam mirus ji buvo ištekėjus už lenkų kilmės Stanley W. Alexander.

Nors su Alexander buvo divorsuota, vienok jai tragingai mirus jis dabar per teismą reikalauja palikimo, kurs esą siekia apie du milionus dolerių. Alexander taipgi reikalauja, kad teismas pripažintų jį prisavinto sūnaus Michael globėju.

Chicagoje gyveno trys broliai Brenzai ir sesuo Mary ir visi buvo gerai prasigyvenę. Beje, Brenzai buvo kilę iš Wyomingo Klonio — Nanticoke, Pa.

Kas paveldės milioninį Mrs. Brenzos palikimą — paaiškės teismui paskelbus sprendimą.

115 KP. NARIŲ DĖMESIUI

C. Brooklyn, N.Y. LRKSA 115 kuopos susirinkimas vietoj balandžio 6 (Velykų šventė) įvyks sekantį sekmadienį — balandžio 13, šv. Jurgio parapijos svetainėj, 207 York str., C. Brooklyn. Visos narės ir nariai malonėkite dalyvauti susirinkime.

— Kovo 5 d. Berlyne susirinko Vakarinės Vokietijos parlamentarai ir išrinko naują valstybės prezidentą. Rungtyniavo du kandidatai. Laimėjo teisingumo ministeris socialdemokratas Gustav Heinemann. Rytinės Vokietijos ir Sov. Rusijos komunistai grasinimais ir susirinkimo varžymais mėgino prezidento rinkimus Berlyne išardyti.

— ALRK Moterų Sąjungos 33-sis dvimetinis seimas įvyks š.m. rugpiūčio 17-20 d.d. Grand Rapids, Mich. Seimo priėmimu rūpinsis vietinė 42 kuopa.

Lietuvos Atstovas D.D. Eisenhower šermenyse

Mirus buvusiam JAV-bių prezidentui, gen. Dwight David Eisenhower, Lietuvos vėliava, nuleista pusiau stiebo, buvo iškabinta prie Lietuvos Pasiuntinybės Rūmų 1969 m. kovo 28 d. popiet.

Lietuvos Atstovas, J. Kajeckas, š.m. kovo 30 d., kartu su visais kitais diplomatinių misijų šefais, pareiškė užuojautą dėl gen. Eisenhower mirties, pasirašydamas užuojautų knygoje Kapitoliaus Rūmuose.

Jis taip pat, kartu su visais kitais diplomatinių misijų šefais, dalyvavo iškilmėse Kapitoliaus Rotundoje 1969.III.30 d., popiet, kada buvo atgabentas velionies buvusio JAV prezidento kūnas iš Washingtono Katedros ir kur JAV prezidentas Richard M. Nixon pasakė Eulogie velionies atminimui.

1969 m. kovo 31 d. popiet Lietuvos Atstovas ir Ponia O. Kajeckienė, kartu su visų kitų kraštų dipl. misijų šefais ir jų žmonomis, dalyvavo Washingtono Katedroje, kur įvyko gen. Eisenhower religinės laidotuvių iškilmės, kuriose dalyvavo ir specialiai atvykusios į laidotuves delegacijos.

Dėl gen. Eisenhower mirties — užuojautą pareiškė dr. S. A. Bačkis, pasirašydamas užuojautų knygoje 1969.III.29 d. Valstybės Departamente.

LRKSA mirusieji nariai

A. a. Ona Ruzgienė, 121 kp., gyv. 730 N. 9th Str., Springfield, Ill., mirė sausio 5, palaidota sausio 8 Calvary kapinėse.

A. a. Ona Jurgutienė, 176 kp., 458 N. Jasper str., Gary, Ind., mirė sausio 11, palaidota sausio 13 Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

A. a. Veronika Akelevičienė, 273 kp., 55 Bancroft str., Providence, R. I., mirė sausio 24, palaidota sausio 27 St. Ann's kapinėse, Cranston, R.I.

A. a. Jonas Banaitis, 54 kp., 1122 Davis ave., N. W., Grand Rapids Mich., mirė sausio 19, palaidotas sausio 22 Rosedale kapinėse.

Jieva Pikonienė, 31 kp., 15 N. Broad Mt. Ave., Frackville, Pa., mirė sausio 31.

A. a. Jonas Tamulevičius, 163 kp., 6744 Oakley, Chicago, Ill., mirė vasario 11, palaidotas vasario 15 šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Veronika Juknienė, 90 kp., 12 East Oak str., West Hazleton, Pa., mirė vasario 9, palaidota vasario 12 šv. Petro ir Povilo parapijos kapinėse.

A. a. Antanas Gagas, 126 kp., 230 West Phillips str., Coaldale, Pa., mirė vasario 9, palaidotas vasario 12 šv. Juozapo kapinėse.

A. a. Ona Klokienė, 47 kp., 720 Spruce Str., Kulpmont, Pa. mirė vasario 10, palaidota vasario 14 Šv. Marijos kapinėse.

A. a. Stasys Babianskas, 163 kp., 6610 So. Talman, Chicago, Ill., mirė vasario 19, palaidotas vasario 22 Šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Elzbieta Misiūnienė, 20 kp., 2005 E. Madison str., Philadelphia, Pa., mirė gruodžio 23, palaidota gruodžio 28 šv. Antano parapijos kapinėse, Forest City, P.A.

Washingtonas. — Kovo 24 ir 25 sostinėje lankėsi Kanados premjeras Pierre Elliot Trudeau ir turėjo pasitarimų su prezidentu Nixonu gynybos, ekonominiais ir kitais abi šalis liečiančiais reikalais. Prez. Nixon ruošiasi revizitui Kanadoje.

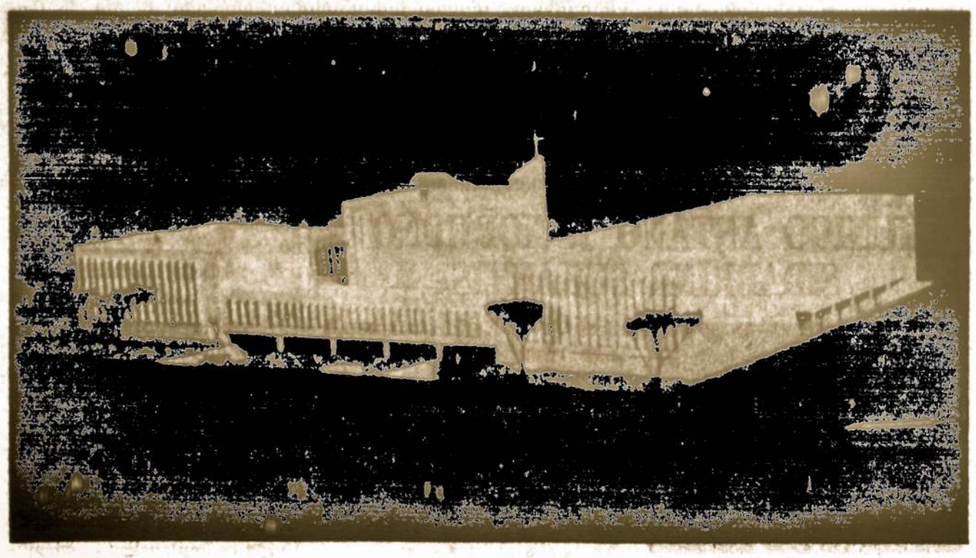

Kultūros Židinio pradinio plano modelis, darytas archit. Adolfo Tyliaus. Planuojama salė, lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijoms kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvės, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolynai. Šis planų modelis bus toliau vystomas ir tobulinamas, tiek viduj, tiek lauke.
Nuotr. R. Kisielius

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ
NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinys tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesne auka prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

- -

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką ..... statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius) į:

☐ **Garbės fundatorius ($1000)** ☐ **Fundatorius ($100)**
☐ **Amžinuosius narius ($500)** ☐ **Rėmėjus (mažesnė auka)**

Pasižadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui .....

ADRESAS .....

..... **Zip Code** .....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

Kandidatas Taikos Teisėjo vieton

Pranas J. Katilius

LRKSA direktorius, ilgametis 83 kuopos finansų sekretorius Pranas J. Katilius, gyv. 1059 Blair ave., Scranton, Pa., kandidatuoja Lackawanna apskrities, 5-tojo magistratinio distrikto taikos teisėjo Justice of the Peace vieton.

Jo kandidatūrą indorsavo apskrities Respublikonų partijos komitetas.

Pirminiai (primary) balsavimai įvyks antradienį, gegužės 20. 5-tame distrikte gyvenantys lietuviai balsuotojai, be abejonės, parems savo balsais P. J. Katiliaus kandidatūrą ir paragins kitus už jį balsuoti.

P. J. Katilius iš pat jaunų dienų yra tampriai įsijungęs į lietuvių fraternalinę, sporto ir kultūrinę veiklą.

New York. Muzikas Vsevolodas Ležnevas, atvykęs su Sovietų simfoniniu orkestru koncertuoti JAV centruose, iš orkestro pasitraukė ir nori pasilikti Amerikoje.

Kairo. Kovo 9 paskelbta, kad Izraelio ir Egipto artilerijoms šaudantis per Suez kanalą mirtinai buvo sužeistas ir netrukus mirė Egipto armijos štabo viršininkas generolas Abdel Moneim Riad.

JUOKELIAI

Dvi pelytės

Dvi pelytės ėjo per džiungles ir pamatė gulintį dramblį.

Viena sako: "Ot, pabaliavosim".

Antra sako: "Žinai ką? Čia užteks maisto visai mūsų giminei! Tu saugok, kad niekas nesuėstų dramblio, o aš nubėgsiu pakviesti giminių į puotą" — Ji nubėgo... Pasirodo, dramblys tik miegojo. Kai ta pelytė nubėgo pakviesti giminių, atsikėlė dramblys ir nuėjo. Antroji pelytė sugrįžo su didžiausia virtine pelių. Žiūri į savo draugę ir sako: "Tai kur dramblys? Draugė atsakė: "Atsikėlė ir nuėjo". Antroji žiūrėdama jai į akis, sako: "Meluoji! Tu jį suėdei. Aš matau — tu dar laižaisi..."

Kutvela

Du žvirbliai skrisdami per kanapių daržą, pamatė pastatytą paukščių baidyklę. Ir sako vienas žvirblis antram žvirbliui: "Matei"?

"Mačiau, ką?" atsiklausė antrasis žvirblis.

"Nagi tą kutvelą (hippie)!"

Socialistinė karvė

Būsimasis tarybinis zootechnikas į profesoriaus klausimą, kokiai rūšiai gyvulių jis priskirsiąs socialistinę karvę:

— Tai raguotos veislės galvijas, nuo tarybų Lietuvos įsikūrimo laikų melžiamas Maskvoj.

Kaip kiekvienais metais

Ponas Kovalskis kepykloje užsako gimtadienį tortą savo žmonos sukaktuvėms.

— Kiek žvakučių, tamsta?— paklausė pardavėja.

— Dvidešimt devynias, kaip kiekvienais metais atsakė vyras ponas Kovalskis.

Pelė ir vaikai

Pelė su savo vaikais sėdi savo urve ir jaučia, kad prie urvo tupi katinas. Pelė kombinavo, kaip išeiti, bet niekas neišeina. O vaikai alkani, cypia. Vargšė motina priėjo arčiau prie angos ir pradėjo šuniu loti. Katinas išsigando ir pabėgo. Pelė su vaikais išėjo, susirado maisto ir sugrįžo. Ji sako savo vaikam: "Matot, kaip kartais gerai mokėti svetimą kalbą!"

Būsimas Genijus

Prieškalėdinėj savaitėj krautuvėse pirkėjų spūstis. Vienoje departamentinėj krautuvėj stovi mažas vaikutis ir garsiai verkia: "Mama! Kur mano mama? Noriu pas mamą..." Praeiviai vaikučiui rodo didelę užuojautą, vieni apdovanodami saldainiais, kiti pinigėliais, variokais ir sidabriniais. Prieina pardavėja ir sako: "Nebeverk, aš žinau, kur tavo mama!"

Vaikelis pažiūrėjo piktomis akimis ir iškošė: "Ir aš žinau— o tu užsičiaupk!"

Tikra višta

Vieno škoto žmona kažkaip iš vyro išprašė pinigų skrybelaitei nusipirkti ir pasipuošusi atėjo pasirodyti.

— Tai kas tos per plunksnos? vyras parodė į skrybėlę.

— O tai paprastos vištos plunksnos! — švelnindama atsakė žmona.

— Gerai jau gerai, sušvelnėjo ponas vyras, — nors tiek malonu, kad nesipuoši svetimomis plunksnomis".

Transportacija

Dvi blusos išeina iš kino teatro. Pasirodo, lauke lyja kaip iš kibiro. Ir sako viena blusa antrai blusai:

— Tai kaip dabar darome — einam pėsčiomis ar paimame šunį?

Lietuvaitės turėjo atskirą stalą

1969 m. kovo 29 d. Hall of Nations patalpose įvyko International Student Day, kurią globojo People to People organizacija ir kurią rengė Georgetown Universiteto Tarptautinės Studentų Dienos Komitetas.

Lietuvos Atstovas ir Ponia O. Kajeckienė ta proga paskolino Pasiuntinybėje turimus eksponatus, kurie pagelbėjo lietuvaitėms įrengti atskirą Lietuvos vardu stalą parodėlei su lietuviškais meno dalykais.

Atskiro stalo įrengimu ir priežiūra rūpinosi prof. N. Paramskienė ir studentė Linda Lukošaitytė (iš Chicagos), studijuojanti Georgetown Universiteto Foreign School.

LPWZ

WYOMING KLONIO ŽINIOS

KUNIGO ANTANO J. NORKŪNO SIDABRINĖ SUKAKTIS

KUN. ANT. J. NORKŪNAS

Šių metų birželio 3 Kingstono Šv. Marijos parapijos klebonas kun. Antanas J. Norkūnas minės sidabrinę (25) metų kunigystės sukaktį.

Sukaktuvininkas yra gimęs 1918 metais spalių 25, Plymouth, Pa. Sūnus Mato ir Katrės Janušonytės Norkūnų.

1936 metais užbaigė Plymouth, Penna., aukštesniąją mokyklą. Po to lankė Marianapolio kolegiją, Thompson, Conn., ir čia įgyjo A. A. laipsnį. Toliau jis lankė Mt. St. Mary's kolegiją, Emmitsburg, Md., ir čia pat kunigų seminariją.

Kunigu įšventė vyskupas W. J. Hafey, D. D., 1944 metais birželio 3 d. Šv. Petro katedroje, Scranton, Pa. Iškilmingos primicijos buvo birželio 4 Šv. Kazimiero bažnyčioj, Plymouth.

Vikaravo St. Gabriel's parapijoj Hazleton, Pa., Šv. Marijos parapijoj, Kingston, administratoriaus pareigas ėjo Kingstono Šv. Marijos ir Šv. Pranciškaus parapijoj, Miners Mills; klebonavo Šv. Marijos parapijoje, Wanamie, ir Šv. Juozapo parapijoje, Hanover.

Kingston'o Šv. Marijos parapijos klebono vietą užėmė 1967 metais vasario mėnesį.

Sukaktuvininkas pasižymi dideliu darbštumu ir uolumu klebono ir kunigo pareigose. Jis taipgi yra malonaus būdo ir kitų gražių ypatybių asmenybė.

Kingstono Šv. Marijos parapijoje gyvuoja dvi didelės LRKSA kuopos, būtent 1-moji ir 209; gražiai gyvuoja Sodaliečių, Šv. Vardo ir kitos katalikiškos draugijos. Sukaktuvininkas kunigas A. J. Norkūnas suranda laiko visoms draugijoms maloniai patarnaut, kaip jų dvasios vadas.

Sukaktuvininkui linkime ilgiausių metų.

— **Barbara Lopatto,** teisėjo Edward Lopatto duktė, laimėjo antrąją dovaną "vairuotojų" rašinių konteste, kurį pravedė Pennsylvanijos apdraudos kompanijos. Tema buvo "Ar automobilius žmonijos draugas ar priešas?" Lopataitė laimėjo 50 DOL. Ji lanko St. Ann's akademiją, Wilkes Barre.

Lietuvių kunigų permainos

Vasario mėnesio 11 dieną Scrantų diecezijos vyskupas J. Carroll McCormick, D.D., paskelbė kunigų permainas, kurios palietė keturis lietuvius kunigus.

Ilgametis Scrantų Šv. Juozapo parapijos klebonas prel. Juozas V. Miliauskas, jam prašant, paskirtas klebonu emeritu. Minėtoj parapijoj jis klebonavo nuo 1937 metų balandžio 8 d. iš viso 31 metus. Beje, šių metų gruodžio 20 d. prel. J. V. Miliauskas minės auksinę kunigystės sukaktį.

Scrantų Šv. Juozapo parapijos klebonu paskirtas kun. Mykolas C. Ožalas, paskiausiu laiku klebonavęs Lyndwood Šv. Kazimiero parapijoje. Jis anksčiau yra buvęs Scrantų Šv. Juozapo parapijoj asistentu.

Kun. Jonas J. Dastikas, du metu klebonavęs Wanamie Šv. Marijos ir Hanover Šv. Juozapo parapijose, paskirtas klebonu Šv. Juozapo parapijai Duryea.

Kun. Jonas J. Kazlauskas, virš dviejų metų klebonavęs Duryea, paskirtas klebonu Lyndwod šv. Kazimiero parapijai.

Wanamie Šv. Marijos parapijos administratorium paskirtas lenkų tautybės kunigas John C. Masakowski.

Minėjo Lietuvos šventę

Wyoming Klonio keturių organizacijų sudarytas komitetas Lietuvos šventę minėjo Vasario 16-tą iš WILK radijo stoties, Wilkes Barre.

Programą vedė Nelė Bajorienė; meninės programos direktorium buvo muzikas Vaclovas Romanas,

Vasario 16-tos aktą perskaitė muz. Vaclovas Romanas; gubernatoriaus Shafer išleistą proklamaciją, paskelbusią Vasario 16-tą oficialia Lietuvių Diena Pennsylvanijos valstybėje, perskaitė Pranas Katilius, jis taipgi perskaitė rezoliuciją reikalaujančią gražinti Lietuvai laisvų ir nepriklausomybę. Šventei pritaikytą kalbą pasakė redaktorius Matas Zujus, angliškai turiningą kalbą, apibudinančią lietuvių tautos kovas už savo laisvę ir nepriklausomybę, pasakė kroatų lyderis, Wilkes kolegijos filosofijos ir religinio departamento profesorius dr. Stanko M. Vujica.

Sugrotos šios dainos: "Lietuviais esame mes gimę", "Kur banguoja Nemunėlis", "Tėvynė Lietuva", "Užstalės daina", "Žaliojoj lankelėj", "Ave Marija", "Lietuva brangi" ir daina apie palvą arklį.

M. Zujui rengimo komiteto vardu padėkojus visiems programos dalyviams ir rėmėjams, programa užbaigta Lietuvos himnu.

Girdėjusiems programa patiko.

Rengimo komitetą sudarė: Vytautas Paulauskas — pirmin., dr. Antanas Kučas ir Matas Zujus — vicepirmininkai, Nelė Bajorienė — sekretorė, Pranas Katilius — iždininkas, Adolfas Norvaiša, Adomas Miliauskas ir Mataš Brusokas — iždo globėjai.

Wilkes Barre šv. Trejybės parapijos bažnyčioje Dirmavonės iškilmės įvyks sekmadienį, gegužės 20, 7:30 v.vakaro. Iškilmėms vadovaus vyskupas J. Carroll McCormick, D. D. Šioje parapijoje klebonauja Susiv. dvasios vadas prelatas J.F. Baltusevičius; mokytojauja Jėzaus Nukryžiuotojo Seserys.

5-tos apskrities susirinkimas

Pusmetinis LRKSA 5-tos apskrities kuopų atstovų susirinkimas šaukiamas sekmadienį, balandžio 27, Švč. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes Barre.

Pradžia 2:30 P. M.

Visų kuopų, priklausančių prie apskrities, atstovės atstovai dalyvaukite šiame svarbiame susirinkime. Turėsime apsvarstyti, kiek apskritis iš savo iždo galės prisidėti prie kuopų atstovų, dalyvausiančių šių metų seime, išlaidų padengimo. Jau per eilę seimų apskritis tuo pasirūpindavo. Taipgi turėsime apsvarstyti išvažiavimų reikalus ir išrinkti šeimininkus ir darbininkus.

Yra ir daugiau aktualių apskrities ir organizacijos reikalų apsvarstymui.

Adolfas Norvaiša, pirmin.
Elena Mensiskaitė, sekr.

— Pittstono šv. Kazimiero parapija jau pasiruošia metiniam bazarui. Šioj parapijoj klebonauja kun. P. J. Ališauskas.

Lietuvos Šventė anglų spaudoje

Vasario 16-tos proga dienraštis The Wilkes Barre Times Leader. Evening News, vasario 17-tos laidoje išspausdino Lietuvai palankų editorialą, pa reiškiant vilčių, kad lietuvių tauta anksčiau ar vėliau susi lauks laisvės ir nepriklausomybės. Minėto laikraščio redaktorius John J. McSweeney nuolat žymesnių lietuvių tautos švenčių progomis duoda nuoširdžių editorialų. Beje, Vasario 20 laidoje to paties laikraščio editorialų puslapyje buvo išspausdinta turininga kroatų lyderio, Wilkes kolegijos filosofijos departamento vedėjo profesoriaus Stanko Vujica kalba pasakyta minint Lietuvos šventę, Vasario 16, iš WILK radijo stoties, Wilkes Barre.

— Lyndwoode šv. Kazimiero parapijos šv. Vardo dr-ja surengė pagerbimo pokylį buvusiam klebonui ir dr-jos dvasios vadui kun. Mykolui C. Ožalui, paskirtam klebonu Šv. Juozapo parapijai, Scranton. Lyndwoodo šv. Kazimiero parapijoj jis klebonavo nuo 1966 m. rugsėjo 10 iki 1969 m. vasario 20.

Metinis apskrities išvažiavimas

ADOLFAS NORVAIŠA, apskrities pirmininkas

LRKSA 5-tos apskrities metinis išvažiavimas įvyks sekmadienį, gegužės 25, Sans Souci parke. Po ilgos žiemos šiame išvažiavime bus proga pasimatyti su savo draugais ir pažįstamais ir linksmai praleisti laiką.

Rengėjai turės užkandžių ir gėrimų standą ir čia bus suėjimų centras.

Išvažiavimo rengimui vadovauja apskrities valdyba, kurią sudaro pirmininkas Adolfas Norvaiša, vicepirmininkas Stasys Žemaitis, sekretorė Elena Mensiskaitė, iždininkė Veronika Radzevičiūtė, iždo globėjai W. Liutkauskas ir Saliamonas Bekampas. Valdybai talkininkauja komisijos, į kurias įeina kuopų atstovai.

Rengėjai kviečia Wyoming Klonio ir kaimyniškų apylinkių visuomenę dalyvauti išvažiavime.

STASYS ŽEMAITIS, apskrities vicepirm.

Sidabrinė Bekampų sukaktis

Saliamonas ir Matilda (Valaitytė) Bekampai, gyv. 590 Orchard Str., Upper Askam, Pa., vasario mėn. 15 d. minėjo sidabrinę (25 metų) vedybų sukaktį. Juodu sutuokė Sugar Notch šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje tuolaikinis klebonas kun. Jonas Supšinskas.

Bekampai užaugino dukterį Margaritą dirbančią Dana Perfumes Corp. ofise, Mountaintop, ir sūnų Albertą, technikinės mokyklos, Kingston, studentą.

Sal. Bekampas yra ilgametis LRKSA narys, 46 kuopos sekretorius ir 4 apkrities iždo globėjas. Nors šioje šalyje gimęs ir augęs, gerai kalba lietuviškai. Jis yra nuolatinis savaitraščio "The Sunday Independent" bendradarbis, dažnokai paduoda žinių iš lietuvių organizacijų ir parapijų veiklos.

Sukakties proga, Saliamonui ir Matildai Bekampams linkime viso geriausio!

— **Marianne Seiliūtė,** 9 metų Mr. ir Mrs. J. Seilių dukrelė, gyv. Wyoming, bus viešnia pianistė metiniam aklųjų artistų koncerte, kurį rengia Luzerne Apskrities Aklųjų Federacija. Koncertas įvyks gegužės mėnesį, Irem Temple auditorijoj, Wilkes Barre. Programoj dalyvauja pagarsėję aklieji artistai. Jaunoji pianistė Seiliūtė yra dalyvavusi daugely koncertų ir turi aukštą pripažinimą.

METINIS LRKSA 5 PENNA. APSKRITIES

IŠVAŽIAVIMAS

sekmadienį, gegužės - May 25, 1969

SANS SOUCI PARKE

- Šiais metais parke yra naujų įrengimų vaikų, jaunuolių ir pilnamečių pasilinksminimui.
- Įžanga į parką ir automobilių pastatymas veltui.
- Proga sueiti ir maloniai praleisti laiką su savo artimaisiais, bičiuliais ir pažįstamais.

RENGĖJAI TURĖS REFREŠMENTŲ STANDĄ

Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti

IŠGELBĖJO BAŽNYČIĄ NUO GAISRO

Kovo 26, vakare, Miners Mills šv. Pranciškaus bažnyčioje kilęs gaisras galėjo padaryti daug žalos. Vienok vietinio klebono kun. J. M. Truskauško skubi akcija tą pavojų pašalino. Padaryti tik maži nuostoliai. Aiškinama, kad gaisras prasidėjo vigilinės žvakės liepsnai padegus šv. Teresėlės stovylos aprėdą. Kun. Truskauskas telefonu pašaukęs ugniagesius, pats ugnies gesinimo aparatu kovojo su gaisro plitimu iki atvyko pagalba. Beje, paskutiniais laikais kelios Wyoming Klonio katalikų ir kitų religinių grupių bažnyčios daugiau ar mažiau yra nukentėję nuo vandalų išdaigų — padegimų.

MIRUSIEJI

A. a. Marijona C. Kižienė, gyv. 1 Center str., Pittston, mirė kovo 23; pašarvota buvo direktorių Kižių įstaigoje; palaidota kovo 27 iš šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė buvo gimus 1898 m. sausio 7, Pittstone. Priklausė prie lietuviškų draugijų ir klubų, taipgi prie legionierių ir veteranų postų. S. m. gegužės 31 su vyru Petru ruošėsi minėti 52-ją metinę vedybinę sukaktį. Be vyro, paliko dukteris Mrs. Clementiną Skurkienę, Mrs. Rita Mueller, Mrs. Anastasia Techky, Mrs. Mercedes Henning; sūnus Petrą ir Joną; 20 anūkų; ir 3 proanūkus; brolius Joną, Praną ir Kazį Masonius; seseris Mrs. Anna Welch ir Mrs. Agnes Haney ir kitus artimuosius.

A. a. Nelė Zongilienė, gyv. 2043 Deer Park ave., Deer Park, L.I., N.Y., mirė kovo 3; pašarvota buvo svainio laidotuvių direktoriaus Ch. J. Leagus įstaigoje, Wilkes Barre; palaidota kovo 7 iš Pittstono Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė (Nelė Petravičiūtė Zongilienė) buvo gimusi Pittstone. Užbaigus East Stroudsburg State College ilgus metus mokytojavo Pittstone ir Deer Parke. Paliko vyrą Petrą ir seserį Mrs. Ch. J. Leagus.

A. a. Ignas Minkevičius, gyv. 92 Carroll str., Pittston, mirė kovo 16; pašarvotas buvo direktoriaus Edvino Jasaičio-Sites įstaigoje; palaidotas kovo 19 iš šv. Kazimiero bažnyčios parapijo kapinėse. Velionis iš Lietuvos atvyko 57 metai atgal. 24 metus jis tarnavo kaip šv. Kazimiero bažnyčios zakristijonas. Paliko žmoną, 5 dukteris, 13 anūkų, 9 proanūkus, du brolius ir seserį gyv. Litetuvoje.

A. a. Rožė Rekiūtė, 54 Oxford Str., Lee Park, mirė kovo 26; palaidota kovo 27 iš St. Aloysius bažnyčios St. Mary's kapinėse. Velionė buvo gimusi Kingstone. Paliko 3 seseris ir 2 brolius.

A. a. Katrė Varanauskienė, ilgametė LRKSA 7 kp. narė, gyv. 1310 Main St., Port Griffith, Jenkins Township, mirė kovo 20; palaidota šeštadienį, kovo 22, iš Pittstono Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė iš Lietuvos atvyko 60 metų atgal ir įsikūrė Pittstono rajone. Jos vyras Vincas mirė 1958 metais, sūnus Vincas mirė 1967, o sūnus Kazys mirė 1968. Paliko sūnų Leoną, dukteris Mrs. Th. Griglock, Mrs. J. Arbacheski, Miss Julia Vernoski, Mrs. D. McNulty, 23 anūkus, 8 proanūkus, seserį Mrs. Mary Armanavičienę, gyv. Lietuvoje.

Mirė Antanas Smalanskas

Šeštadienį, kovo 22, Pittstono ligoninėj mirė ilgametis LRKSA 183 kuopos narys Antanas Smalanskas, 69 m., gyv. 42 Wood Str., Pittston.

Pašarvotas buvo direktorių Kižių įstaigoje.

Palaidotas kovo 26 iš šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Nulydėjus bažnyčion, gedulo Mišias atlaikė klebonas kun. P. J. Ališauskas, asistuojant kun. Raymond Deviney ir kun. Paul Kostick; kapinėse paskutinę benedikciją suteikė kun. P. J. Ališauskas. Karstnešiai buvo Juozas Kudirka, Jr., Petras Šukštis, Jr., Joseph Miklosko, Harry Jacobs, Wm. Kolbeck, Robert Shumaker.

Velionis buvo gimęs Pittstone. Apie 50 metų dirbo prie Erie Lackawanna geležinkelio, kaip inžinierius. Buvo uolus Kat. Susivienijimo ir kitų liet. organizacijų ir draugijų narys.

Liūdesy paliko žmoną Adelę; sūnus Antaną, Jr., gyv. Binghampton; Juozą, Culver City, Calif.; du anūkus, seserį Marijoną Kudirkienę, Plainview, L. I., N.Y., ir kitus artimuosius.

Amžiną atilsį! Artimiesiem giliausia užuojauta!

Mirė J. J. Balčius

Vasario 19 šv. Onos bažnyčioje, vakarinių pamaldų laiku, širdies smūgio ištiktas mirė ilgametis LRKSA 28 kp. narys, buvęs 4-tos apskrities vicepirmininkas Juozas J. Balčius, gyv. 646 Bennett Str., Luzerne, Pa.

Palaidotas vasario 22 iš šv. Onos bažnyčios parapijos kapinėse, Lehman.

Nulydėjus bažnyčion gedulo Mišias atlaikė ir kapinėse paskutinę benedikciją suteikė kunigas kl. V. A. Šimkonis.

Karstnešiais buvo Antanas Bernardas ir Petras Žėkai, Kazys Ivanauskas, Vincas JUŠKELIS IR Albertas Jakus; garbės karstnešiais buvo šv. Vardo drjos ir Šv. Onos parapijos choro nariai — Petras Ropis, Juozas Bagonis, Juozas Orantas ir Juozas Matulevičius.

Velionis buvo gimęs Luzernėje. Kaip antrojo pasaulinio karo veteranas, jis priklausė prie veteranų organizacijų. Jo brolis Jonas J. Balčius žuvo 1944 m. liepos mėnesį Italijos fronte.

Velionies tėvas, Petras Balčius, ilgus metus pirmininkavęs 28 kuopai, mirė 1967 m. liepos 10 d.

Paliko žmoną Oną (buv. Grigutytę), dukteris Mrs. V. Juškelienę, Pittston, Rose Ann, namie; anūką; seseris Mrs. V. Salinienę, Orange, Calif., Mrs. S. Carlson, Culver City, Calif., ir kitus artimuosius.

Teilsis jo vėlė Viešpaty!

Mirė Stasys Petruškevičius

A. a. St. Petruškevičius

Mt. Carmel, Pa. Šių metų kovo 21-mą mirė LRKSA veteranas, virš 60 metų sekretoriavęs 47 kuopai, Stasys Petruškevičius, gyv. 304 So. Beech str. Mt. Carmel, Pa.

Kovo 24 po gedulo pamaldų iš Šv. Kryžiaus bažnyčios palydėtas ir palaidotas parapijos kapinėse.

Šermenyse ir laidotuvėse dalyvavo daug žmonių.

Liūdesy paliko sūnus Juozą ir Praną; dukteris Mrs. A. Shelinski, Mrs. V. Yuskoski, Mrs. M. Shuster, Mrs. C. Hornberger ir Mrs. M. O'Neill, taipgi 16 anūkų ir 10 proanūkų.

Velionis buvo kilęs iš Seinų parapijos, Suvalkų rėdybos. Į šią šalį tėvų buvo atvežtas dviejų metų amžiaus.

Velionis daug pasidarbavo Susivienijimo naudai taip ilgai ir rūpestingai eidamas 47 kuopos sekretoriaus atsakomingas pareigas; taipgi buvo veiklus ir kitose organizacijose ir draugijose.

Artimiesiems pareiškiame giliausią užuojautą.

Teilsis jo vėlė Viešpaty!

"Kunigas Antanas Milukas"

Jo gyvenimas ir darbai

Parašė **Vladas Mingėla.** Išleista kun. A. Miluko monografijai leisti komiteto.

Knyga turi 384 puslapius, gausiai pajvairinta nuotraukomis turinčiomis ryšio su kun. A. Miluko gyvenimu ir jo veikla. Velionis yra buvęs LRKSA iždo globėju ir du terminus (1907-1908 m.), dvasios vadu. Daug nusipelnęs lietuvių visuomenei ir tautai kaip rašytojas, kronikierius, laikraščių ir knygų leidėjas, kovotojas už lietuvių tautos teises, už jos laisvę ir nepriklausomybę.

Knygos kaina 7 doleriai.

Galima gauti "Garso" administracijoj, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

"GARSO" KNYGYNO KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalinė kaina 70 centų ..... .50
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais ..... .40

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15¢. Imant nemažiau 10 egzempliorių — 10¢.

ĮVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DĖL LIETUVOS (II-ji dalis). Parašyta gen. Stasio Raštikio. 686 pusl. Kaina nėrištais viršeliais $6.00

"MOKSLAS ir RELIGIJA", Dr. Juozo Prunskio 134 pusl. $2.00
NAUJ. TESTAMENTAS. Vertė arkiv. J. Skvireckas (minkšt. virš.) $1.50

DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS, II dalis, Giovanni Guareschi; sulietuvino A. Sabaliauskas. Išleido "Tėvų Kelias". 1956 m., 224 pusl. $2.00

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina $2.50

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703